

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėdžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, gegužės (May) 17 d. 1956 m.

Kaina 10 c.

Nr. 17 (291)

Apie politinį subrendimą ir kultūrą

Rašo: ALG. VILMANTAS

Politika yra didelis menas organizuoti žmones bendriems politiniams uždaviniams. Ji yra ir vienas iš aukščiausių mokslų, kuris aprėpia visas gyvenimo sritis, pradedant filosofija ir baigiant sportu. Politikui nepakanka baigti kurią nors aukštosios mokyklos specialybę, bet jam reikalingos ir įgimtos politiko kvalifikacijos: gero organizatoriaus savumai, gero kalbėtojo gabumai, gero rašytojo ar žurnalisto privalumai, sveltinių kalbų mokėjimas, intelektinis ir inteligentinis primatas ir aukšta moralinė kultūra. Moderniam politikui yra būtina ir modernioji visokeriopa kultūra.

Deja, mūsų politikai dažniausiai intrigu būdu, įsibrovę į viršūnes ne tik nerodo tinkamos politinės ir bet kurios kultūros, bet savo darbais ir žodžiais žemina politikos vardą. Juk ir bet kurios religijos Dievas ir bet kurios sekos moralė yra uždraudusi melą. Tačiau mūsų vairuojantieji politikai važinėja už sunkiai uždribančių mūsų tautiečių pinigų ir skleidžia melą. Girdi, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis negalima įsileisti į veiksmus, nes tai nesanti subrendusi politinė organizacija. Kodėl? Ar todėl, kad Lietuvos Atgimimo Sąjūdis yra paskelbęs savo politinę programą, o daugelis mūsų politinių partijų pačios nežino, ko jos nori. Ar todėl, kad Lietuvos Atgimimo Sąjūdis tvarkosi pagal demokratinį įstatą, kurių nenori pažinti kitos politinės partijos ir vis gieda senus, nuvalkiotus ir neįtikinamus argumentus apie vadimą, vietininkus, kurių įstatuose nėra ir dar visokių išgalvotų neteisybės. Ar todėl, kad Lietuvos Atgimimo Sąjūdis yra gyva politinė organizacija, kuri turi savo skyrius, narius ir simpatikus, o kitos kai kurios politinės organizacijos, laiknčios save labai subrendusiomis, teturi vos kelis narius ir jokių simpatikų. Tačiau jos turi moralinės drąsos dalyvauf vadovaujančiuose veiksmuose ir daryti intriga, o ne politiką.

Sit tik ką iš vadovaujančiųjų veiksmų pasklido apie kelias dešimtis egzempliorių "Dėl Vliko ir VT pirmininkų pasitarimų su p. Lozoraičiu Romoje 1956 m. kovo 9-18 d.d." Ši kartą nesigilinsiu į šio rašto ir jo priedų analizę, prieštaravimus etc. Man terūpi panaudoti vieną šio rašto vietą, kuri įrodo mūsų besidedančių vadovaujančiųjų politikais nesubrendimą. To rašto 9 punkte rašoma: "Paskutiniame p. Lozoraičio Vlikiui pateiktame punkte išeinama su patarimais, būtent — p. L. pataria, kad Vlikas tartųsi su koordinantų įkurtą LN Talka ir kad tuo "būtų konsoliduota visuome-

nė, bent santykiuose su diplomati-
ne tarnyba". Į šį patarimą p. L.
tektų atsakyti patarimu, kad jis
pakeistų savo pažiūras į Vliką,
— tada visuomenės nuomonė diplo-
matų atžvilgiu iš karto būtų kon-
soliduota. Kitaip šis p. L. patari-
mas vertas tiek dėmesio, kiek iš jo
ryškėja dvigubas p. L. veidas. —
Kaip visiems žinoma, p. L. yra ne
tik "diplomatinio šefas" (kodėl
kabutėse?), jis ypatingą vaidme-
nį vaidina Lietuvos Rezistenciniam
Sąjūdyje (Santarvėje) nuo pat
jo įsikūrimo dienos. P. L. vaid-
muo LN Talkoje nėra oficialiai iš-
ryškėjęs, tačiau nesuklystant gali-
ma pasakyti, kad tas jo vaidmuo
ir čia daugiau ar mažiau prilygsta
šefo padėčiai. Todėl, jei Vlikui
šiais reikalais būtų apie ką tartis,
tai geriau kalbėtis su pačiu bosu,
šiuo atveju — su tuo pačiu p. L.,
o ne su jo klapčiukais iš LN Tal-
kos".

Ši ištrauka nuvainikuoja visą
Vliko politinį subrendimą, kultū-
rą ir moralę. Pirmiausiai šioje iš-
traukoje nėra logikos. Nuo p. Lo-
zoraičio nuomonės pakeitimo apie
Vliką visiškai nepriklauso visuo-
menės nuomonės pasikeitimas ar
konsolidacija. Tremties visuome-
nės didelė dalis, mes galime patik-

rinti demokratiškai rinkimų ar re-
ferendumo keliu, kokia dalis yra
atstumta nuo Vliko ir ji nebūtų
pritraukta kokiais Vliko ir p. Lo-
zoraičio susitarimais. Antra, šio-
je ištraukoje yra skelbiama netie-
sa. Mums nėra žinoma, koki yra p.
Lozoraičio ir santarvininkų santyki-
ai. Bet mums yra labai gerai ži-
noma, kad p. Lozoraitis nėra joks
LNT šefas. Jei jis pageidauja lie-
tuvų veiksmų konsolidacijos, tai
jis išeina iš dviejų sumetimų: vie-
na, kaip LDS, nori visų lietuvių,
kovojančių dėl Lietuvos Nepri-
klausomybės vienybės, ir antra,
kaip lietuvis jis nori Lietuvai gero
ir rekomenduoja visų lietuvių
solidarumą ir vieningumą.

Dėl šios ištraukos pabaigos
mums nėra net patogų kalbėti.
Kultūringa spauda tokių žodžių,
kaip klapčiukas, visai neverta.
Kas gi būtų, jei mes imtume ir
skelbtume, kad p. dr. Karvelių, p.
Devenienė, p. Gelžinis, p. Kamin-
skas, p. Blazas yra krikdemų klap-
čiukai. Tuo mes nepataisyume
lietuviškų reikalų ir neparodytu-
me politinio subrendimo ar kultū-
ros. Geriau mes atsisakysime nuo
tokių žodžių, kurie tik gilina mū-
šio politinę prarają ir teikia Lietu-
vai didelę žalą.

Atleiskite, kad mes "politiniai
nesubrendėliai" tokių pamfletų ir
prieš savo didžiausius priešus ne-
leistume.

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo S. Varnys

TRIUŠTAS DĖL "VARLIAŽMOGIO"

Kada balandžio mėn. 18 d. so-
vietų kreiseris "Ordžonikidze" at-
plaukė į Portsmouth uostą su so-
vietiniais valdovais — Chruščevu
ir Bulganinu, anglų laivyno at-
sargos kapitonas Lionel Crabb,
apsirengęs naro "varliažmogio"
aprapa, priplaukė prie sovietų
laivo ir iškilęs į vandens paviršiu-
bande apžvalgyti patį laivą ir jo
aplinką. Sovietų tvirtinimu, na-
ras buvęs minutę — kitą paviršiuje,
greitai vėl pasinėręs į vandenį.
Tuo tarpu anglų premjeras Ede-
nas, kalbėdamas parlamento na-
riams pareiškė, kad kapitono Crab-
bingimas yra surištas su svarbiais
tarptautiniais reikalais. Jis atsisakė
duoti bet kurių paaiškinimų
apie kapitono dingimo aplinkybes.

Ypatingai anglus suerzino tas
faktas, kad sovietai visiškai ang-
lų neatsiklausę paskelbė jų atsi-
prašymą dėl pasiuntimo kapitono
Crabb šnipinėti sovietų laivą "Or-
džonikidze". Tas atsiprašymas so-
vietams buvo pasiūstas gavus tuo
reikalu sovietų notą, kad anglai
bandė šnipinėti sovietinį laivą.

Paties Crabb dingimo aplinky-
bės lieka nepaaiškintos. Sovietų
teigimas, kad Crabb pabuvęs van-

dens paviršiuje greitai vėl pasi-
nėrė, nieko konkretnesnio nepasa-
ko: ar kapitonas pasinėrė sava
valia, ar jis buvo... panardintas.

NUSIGINKLAVIMO BUBULAS

Sovietams paskelbus, kad arti-
miausiu laiku jie yra numatę su-
mažinti savo armiją net 1.200.000
vyrų, JAV sekretorius Dulles
praėitį antradienį spaudos konfe-
rencijoje tuo klausimu davė savo
paaiškinimus. Jo teigimu, kalba-
mas demobilizuotų kariuvių skai-
čius įjungtas į karinę pramonę,
kaip atominę bombų gamybą ir
kit., gali būti žymiai pavojingesnis
pasaulio taikai, negu jų buvi-
mas reguliarioje Sovietų armijoje.

Ta pačia proga sekretorius Dul-
les priminė, kad jis neturįs žinių,
jog Sovietai pokariniais metais
būtų sumažinę savo karines pajė-
gas, kai tuo tarpu JAV paleido
namo 9 milijonus vyrų.

Sovietų "bosų" kalbos apie jų
armijos sumažinimą turi tuos pa-
čius tikslus, kaip ir kalbos apie
taikingą sugyvenimą su vakarų
demokratiniais kraštais. Sovieti-
nėi politikai žino, kad juo dau-
giau vakaruose atsiras tilkinčių jų
taikos ir nusiginklavimo pažadai,
tuo bus daugiau laimėta laiko pa-
sirušimui būsimajam karui.

Daugelis davinų rodo, kad ir
paskutiniai sovietų propagandos
mėginimai neduos jiems laukia-
mų rezultatų.

KIPRO SALOJE NERAMU

Graikų teroristai, atsakydami
anglams į nuteisimą ir įvykdymą
mirties bausmės dviems graikų
kovotojams, pagavo du anglų ka-
rius ir juos pakorė. Kaip žinome,
dėl nuteisimo dviejų graikų kovo-
tojų buvo kilus nemaža audra.
Graikai net bandė kreiptis ir į
JAV vyriausybę, kad ši parodytų

Pavasaris Panevėžyje. Nevėžis meta šaltuosius ledus nuo savo
krūtinės — taip lygiai jis mes ir raudonąją vergiją.
Iš P. Bliumo rinkinio.

įtakos anglų vyriausybei ir suma-
žintų nuteisiesiems bausmes. Ta-
čiau joki prašymai rezultatų ne-
davė ir graikai buvo pakarti. Tai,
žinoma, iššaukė didesnį graikų te-
roristų įnirsimą ir priešinimąsi
anglams.

Ar "dantis už danti" metodas
pasitarnaus graikų — anglų santy-
kiams, parodysi ateitis. Bent tuo
tarpu Kipro saloje jokių švieses-
nių pragiedrulių nesimato.

VOKIEČIAI SĄJUNGININKAI

Iš Vokietijos pranešama, kad
Vokietijos vyriausybė sutiko ir
toliau savo finansais prisidėti prie
amerikiečių, anglų ir prancūzų
kariuomenės dalinių Vokietijoje
išlaikymo. Anksčiau vokiečiai są-
jungininkams turėjo sumokėti 760
milijonų dolerių, šiuo kartu ta
suma sumažinta iki 571 milijonų
dol. Vakariečių padarytos nuolai-
dos ta prasme, kad vokiečiai patys
yra savo armijos kūrimo stadijoje
ir jos išlaikymas ir apginklavimas
reikalauja atskirų išlaidų.

Ta pačia proga Vokietijos užs.
reikalų ministras dr. Heinrich
von Brentano užtikrino Ameriką,
Angliją ir Prancūziją, kad Vokie-
tijos vyriausybė betarpiai nedarys
jokių susitarimų su Sovietų Są-
junga. Tuo pačiu patikino, kad
Rytų ir Vakarų Vokietijos sąjun-
gimas ir toliau bus siekiamas dip-
lomatiniiais būdais, tuo klausimu
bendradarbiaujant su Vokietijos
sąjungininkais.

KONCENTRACIJOS

STOVYKLOS

Kalbos, kad Sovietų Sąjungoje
yra numatomos panaikinti kon-
centracijos stovyklos, tebekursuo-
ja kaip Europos, taip ir užjūrio
kraštų spaudoje. Joms pagrindą
yra davę kai kurie sovietų parei-
gūnų pareiškimai, padaryti Soviet-
tijos nuvykusioms užsieniečių de-
legacijoms.

Sovietai nebūtų bolševikais,
jei jie nerastų propagandinių pa-
žadų atvykusiems svetimšaliams.
Ypač tais klausimais, kurie be pa-
liovos yra keliami tarptautinėse
institucijose ir kurie patiems Kre-
mliaus valdovams gerokai "paba-
do akis".

Dar taip neseniai pats Chruš-
čevas skelbė, kad Sibiro sritims
apdirbti reikės iki 3.000.000 dar-
bininkų ir jie bus į ten pasiūsti iš
vakarinių Sovietų Rusijos sričių.
Taigi, tuo pačiu metu, kada yra

"ATEITIES"

SOKĖJŲ PADEKA

Šių metų baland. 15 d. įvykęs
"Ateities" sokėjų grupės 15-kos
metų sukaktuvinis koncertas ir
sutraukęs didelį skaičių mūsų vi-
suomenės, įrodė, kad mūsų ge-
riausios meninės pajėgos yra mė-
giamos ir kad lietuviška daina bei
šokis yra gliauli lietuvių širdyje.
"Ateities" sokėjai yra didžiai dė-
kingi sol. Stasiui Baranauskui, ne-
pabijojusiam tolimes ir varginan-
čios kelionės iš Kanados, kad da-
lyvauti mūsų koncerte ir nuosta-
biai maloniu balsu nunešusiam
visus į tėviškės laukus, kur Ne-
munas banguoja, kur žalia rūta...
Kartu dėkojame ir muzikui Alek-
sandriui Kučiūnui už puikiai atlik-
tą piano partiją.

Ypatingas mūsų aciu priklausio
muzikui Steponui Sodeikai ir vi-
sam "Dainavos" ansambliui, nuo-
širdžiai padėjusiam šį koncertą
surengti ir savo skambia bei ga-
linga daina mūsų programą pajvai
rinusiam. Garbė Jums, dainavie-
čiai, kad Jūs metai į metus vis
pajęgiate augti ir stiprėti.

Lenkiame savo galvas prieš p.
Juze Daužvardienę ir dėkojame
už įdomiai ir nuosekliai pravestą
programą.

Dėkojame kun. dr. J. Prun-
skui už sokėjams pritaikintą in-
vokaciją, o Don Varno postui ir Šau-
lių organizacijai už atsiuntimą at-
stovų vėliavas pagerbti.

Dėkojame už sveikinimus ir
linkėjimus, pareikštus žodžiu: kon-
suliu P. Daužvardžiui, pulk. J.
Raily — Mayo Daley atstovui,
JAV Lietuvių Bendruomenės CK
valdybos sek. S. Dauniui, PLSS
Skaučių Seserijos Vyr. Skautin.
O. Zailskienei, Čikagos Lietuvių
Tarybos pirm. D. Kuraičiui, Am.
Lietuvių Tautinės Sąjungos pirm.
dr. S. Biėžiui, Aukštesniosios Li-
tuvanistikos Mokyklos ir Vydūno
Ald. skautų vardu sveikinusiam
Ign. Serapinui, Jerry Joris — In-
ternational House University of
Chicago šokių mokytojai, "Laisvo-
sips Lietuvos" ir LAS atstovui Jo-

leidžiamos propagandinės kalbos
apie sovietinių koncentracijos sto-
vyklų panaikinimą, rengiamasi
milijonus naujų aukų pasiūsti
Sibiro taigas.

leidžiamos propagandinės kalbos
apie sovietinių koncentracijos sto-
vyklų panaikinimą, rengiamasi
milijonus naujų aukų pasiūsti
Sibiro taigas.

nui Balčiūnui ir Šaulių Klubo Me-
no Ratelio vadovui ir vedėjui —
Ulevičiui.

Dėkojame už sveikinimus, pa-
reikštus raštu:

Lietuvos Igaliotam Ministrui p.
Žadeikiui iš Washington D. C.,
Lietuvos Gen. Konsulams: Vyt.
Gyliui iš Kanados, Jonui Budriui
iš New Yorko ir dr. Julijui J. Biel-
skui iš Kalifornijos, Alice Ste-
phens Ansambliui, buv. "Ateities"
šokėjų grupės pirm. ir dabartiniam
"Lietuvos Dienų" redaktor.
Antanui ir Bronėi Skiriamas, buv.
"Ateities" mokytojai Lucijai Zai-
kienei, Dr. Vydūno vardo Skautų
Vyčių būreliui, buv. mokytojai
V. F. Bielajui, Čiurlionio Ansam-
bliui, Leonardui Šimūčiui sveiki-
nusiam "Draugo" vardu, "Nau-
jienoms", "Sandarai", Skautų Tau-
tinių šokių grupei "Grandis", kun.
St. Santarui, sveikinusiam Balfo
vardu, Čikagos Lietuvių Tuntui
"Lituanica", p. Vanagaitienei —
sveikinusiai "Mergučio" vardu,
Sofijai Barcus, Pramonės Muzie-
jaus Prez. Major Lohr ir Miss
Ruht Crossell, Mokslo Švietimo
Ministerijos vardu sveikinusiai
Helen G. Lynch, Čikagos Lietu-
vių Skaučių "Aušros Vartų" Tun-
tui, Čikagos Lietuvių Vyru Cho-
rui, JAV Lietuvių Bendruomenės
Čikagos Apygardai ir Kunigaikš-
tienės Birutės Karių seimų Mote-
rų Draugijai.

Dėkojame visiems pareigūnams,
o ypatingai nusipelnusioms šei-
mininkėms: p. p. Rozmin, Anna
Williams ir Marceli Williams.
Širdingai padėkos žodį teikia-
me "Draugui", "Naujienoms",
"Sandarai", "Laisvajai Lietuvai"
ir radijo garsintojams: — Sophie
Barcus, Margutis ir Budrik — už
stiprią reklamą.

Kartu dėkojame visiems, kurie
vienu ar kitu būdu prisidėjo prie
mūsų 15-kos metų sukakties.

"Ateities" sokėjai

"Tiesa, iš baudžiavų sugrįžo mūsų
/ maža.

bet ten, — už mus pečių, —

/ kolonos brolių:

nuo Žalgirio, nuo Sibiro,

/ Giedraičių ir Kaukazo—

pasėjų griaučių maršai grūdina

/ lig šiolei..."

Jonas Graičiūnas

Gražiojoji Lietuvoj — Žemaičių Kalvarijoj — suplaukė tūkstan-
čiai žmonių maldo nusikaupti.

Stasys Džiugas

PŪSK, VĖJELI, NUO ATLANTO

Pūsk, vėjeli, nuo Atlanto,
Pūsk nuo vandenu,
Tu klajūnas, aš bedalis
Žemėj gyvenu.

Pasakysiu, ko nuliūdęs,
Tyra širdimi:
Tau krantai, o man aplinkui
Žmonės svetimi.

Tu pavargęs pailsėsi,
Būsi vėl ramus,
Kas mane parves už rankos
Į tėvų namus?

Tu sugrįši vėl, vėjeli,
Ten už vandenu,
Tik bedalis aš ne savo
Žemėj gyvenu.

TAU, BRANGI TĖVYNĖ

Aš esu lietuvis,
Lietuvos sūnus,
Aš žinau garbingus
Jos laikus senus.

Myliu Nemunėlį,
Jo Neris — dukra,
O prie jos sostinė
Lietuvos tikra.

Man brangi jūrūžė,
Jūra Baltijos,
Ten garsoji Nida,
Klaipėda prie jos.

O melsva padangė —
Kaip žiedai linų...
Tau, brangi tėvyne,
Šiandien gyvenul!

ČIA NERIMSTA ŠIRDIS

Skuba debesėliai,
Vienas kitą lydi.
Algis ir Danutė
Jiems keliaut pavydi.

Skrenda jie į rytus,
Virš bangų Atlanto,
Rankomis muoja
Jiems abu nuo kranto.

Ir ilgai jie seka
Debesėlių būrį.
Liūdnois jų akelės
Vis ton pusėn žiūri.

Čia nerimsta širdys:
Ilgesys jas gelia,
Naktimis sapnuoja
Debesėlių kelią...

Is "Kiškučio Vardinės" 1953
m. Išeido Lietuviškos Knygų
Klubas, Čikaga.

Kaip tamsią naktį meteoras,
taip šių dienų pilkąją kasdienybę
nušviečia pasirodžiusi kiekviena
nauja lietuviška knyga. Tik kūrybinis
žodis parodo mūsų dvasinį gyvumą,
o jo galia mums išlaiko tautinį
charakterį ir lietuviškosios kultūros
bruožus.

Prieš kurį laiką knygų lentynoje pasirodė Stasio Džiugo "Keturi Valdovai". Knygelė skirta jauniems mūsų skaitytojams. Ta proga ir norisi keliais žodžiais stabtelėti ties autoriumi ir jo kūryba.

Stasys Džiugas, jaunas vaikų rašytojas, priklauso tai mūsų rašytojų besireiškiančiai kartai, kuri savo pirmuosius kūrybinius žingsnius žengė dar laisvoje Lietuvoje ir savo pirmaisiais darbais pasirodė 1936—1940 metų laikotarpyje jaunųjų periodiniuose leidiniuose, kaip: "Žvaigždutė", "Saitinėlis", "Žiburėlis", "Kregždutė", "Ateities Spinduliai", "Vyturyš", "Saulutė" ir kituose laikraščiuose. Ypačingai tuo metu buvo daug žadančių jaunųjų poetų karta. Šiandien, vartant suminėtu laikraščių komplektus, pro akis prabėga: Paulius Drevinis, Anzelmas Matulevičius, Juozas Iškauskas, Stasys Džiugas, Pranas Gudaitis, Stasys Krasauskas, Birutė Pečiokaitė, Jonas Rimašauskas, Valė Inčiuraitė, Adomas Keraitis, Aldona Čepaitė, Benediktas Siliūnas, Jonas Šiožins, Paulius Legas, neskaitytą jau gefoka pakopa aukščiau pakopusių: Leonardo Žitkevičiaus, Stepo Zobarsko, Aloyzo

Barono, Antano Zabulonio ir v. s. savo kūrybiniu žodžiu žavėjusio, mažųjų širdis pavergusio — Vyties Nemunėlio — Bernardo Brazdžionio.

Pirmųjų tarpe matome ir Stasį Džiugą, vaikų literatūroje pradėjusį reikštis 1938 metais. Su didele pagarba čia tenka prisiminti didįjį to meto jaunųjų literatų globėją ir skatintoją "Žvaigždutės" laikraščio redaktorių, rašytoją kun. Joną Kuznickį — Gailių, tiek daug širdies įdėjusių ne tik į savo redaguojamą laikraštį, bet tarnavusiam naudingais patarimais jauniems plunksnos darbininkams.

1940 metais Lietuvą užklūpusios nelaimės skaudžiai palietė ir jaunuosius literatus. Idealistinėje dvasioje išsiskleidę kūrybiniai žiedai vysta. Daugelis jaunųjų kūrėjų dirba pogrindyje, atsiduria okupuose kalėjimuose, o kai kurie jų 1944 m. pasiekia vakarų laisvąjį pasaulį. Pastarųjų tarpe buvo ir Stasys Džiugas, spėjęs jau čia Amerikoje prisitaikyti skaitytojui su eilėraščių rinkinių "Kiškučio Vardinės" (1953) ir pastaraisiais "Keturi Valdovais".

"Keturiuose Valdovuose" autorius skaitytoją nuveda į pasakų pasaulį ir pasakų veikėjų tipuose atskleidžia nuolatos gyvenime vykstančią kovą tarp gėrio ir blogio. Knygoje vaizduojami keturi valdovai — tai keturi turtingi karaliaus žiniai, kuriuos jis pavertė pavasariu, vasara, rudeniu ir žiema už tai, kad jie pavydėjo savo karaliui turtų ir garbės.

Kai kurių knygų recenzentų padarytos pastabos, kad "Keturi Valdovai" veikėjai ir dail. VI. Stančikaitės juos vaizduojančios iliustracijos yra net per žiaurias ir jauną skaitytoją gąsdina, yra be pagrindo. Mes patys jau gerai prisimename ilgais žiemos vakarais sektas mūsų senelių pasakas Lietuvoje. Klausydavomės jų, net kojas po stalu nuleisti bijodami. Drauge džiaugiamės, kai piktos raganos ir pamotės už savo blogus darbus susilaukdavo atitinkamo atpildo, o nuskriaustieji tapdavo laimėtojai. Nejaugi šią dieną su gyvenimo aplinka viskas mumyse keičiasi? Ar keičiasi ir mūsų pažiūros į pasaką? Nejaugi mes ir savo pasakų herojus norėtume pakeisti į "super-manus", skrajojančius virš debesų ir išpildančius kiekvieną neklauzą-

Kiek turime knygų jaunimui

Apie knygų trūkumą jaunimui daug rašyta ir daug diskutuota spaudoje. Iš visų jų kalbų ir susirūpinimų susidaręs išpūdis, kad mūsų knygų leidyklos maža jaunimui knygų beleidžiančios, o ir išleistos neįdomios, nesužadina jaunulyje meilės savi knygai.

Bet prieš kelias dienas išėjo lietuviškųjų knygų, išleistų jau užjūryje, katalogas, ir čia vaizdas visiškai kitoks. Kataloge yra per 30 knygų, skirtų tik tai jaunimui, kurių tarpe yra leidinių, mielių netgi labiausiai suamerikonėjusiam jaunimui, tuo labiau nesvetimų mūsų pačių vaikams.

PASAKŲ RINKINIAI

Leidėjų daug dėmesio kreipta pasakų knygoms. Ir tai visai teisinga, nes pasaka labiau, negu bet kuris kitas žanras, žavi mūsų ma-

dos vaiko užnamą. Tokiam jau nuoliumi tikrai nieko nereikia bijoti. Kažin, ar šio krašto jaunuliai, subadą peiliu savo motiną ar mokytoją, veikia be "super-manu" įtakos? Rimti pedagogai jau seniai dėl to kelia balsą.

Lietuviškam jaunimui tremtyje reiktų daugiau tokių pasakų ar pasakos forma pasakojimų, kaip "Keturi Valdovai". Auklėjamas pasakų pradas iš kartos į kartą šimtmečius gyvenęs lietuvių širdyse, turėtų ir šandien rasti sau prideramą vietą. Stasį Džiugą, da vusį mums viseną tokių bandymų, tenka tik pasveikinti ir palinkėti ateityje nenuleisti rankų pasakų srityje.

Ta pačia proga tenka pasakyti porą žodžių ir dėl dail. VI. Stančikaitės iliustracijų. Jos puikios! Čia ir kanklės, ir tulpės, ir kiškiai, ir skruzdės — visa gvyai iškyla prieš mūsų akis, kaip ir anose senelių pasakose ir kaip Nemuno krantų šalyje, kuri paliko toli ir nepasiekiamai.

Lietuviai Saleziečiai Italijoje, išleisdami "Keturi Valdovus" įrodė, kad jie spaudęs priemonėmis taip toli yra pažengę knygos spausdinimo ir apipavidalinimo technikoje, kad ir ateityje knygos mylėtojų neapvils.

"Keturi Valdovai" turėtų rasti vietos kiekvienoje lietuviškų knygų lentynoje.

Liudas Pakauinis

žuosius. Lietuviškąsias pasakas pagrindinai atstovauja J. Balio "Lietuviškos pasakos", J. Švaišto "Aukso kirvis" ir A. Giedriaus "Tėvų pasakos". Vienos iš jų grįnai liaudiškos, kitos stilizuotos, bet visos ir motyvais ir dvasia — lietuviškos ir savos. Visi trys rinkiniai didokos apimties, tinka ir patiems vaikams pasiskaityti, ir jiems paskaityti.

Brolių Grimų pasakų naują laidą pateikusi TERROS leidykla. Šioje knygoje 15 pasakų, kaip Penelė, Snieguolė, Jonukas ir Gretutė, Sniego senė, Erškėtrožė ir kt., einantys kaip patys klasiškausi vaikų literatūros pavyzdžiai viso pasaulio jaunimo literatūroje. — NEMUNO leidykla davusi du toms "Anderseno pasakų", taip pat mums gerai žinomų dar iš mokyklos suolo. Ta pati leidykla davė du tomelius "Haufo pasakų", o prieš pat knygos mėnesį, tikriau — jau knygos mėnesio metu vėl TERROS leidykla davė "Jūrininko Sindbado nuotykius", septynias pasakas, parinktas iš garsaus arabų pasakų rinkinio "Tūkstantis ir viena naktis".

Papildymui: M. Valančiaus — "Vaikų knygelė", St. Džiugo "Keturi valdovai", V. Pietario "Lapės pasaka", J. Jankaus "Po raganos kirviu", N. Butkienės "Velykų pasakos" ir kt.

Kažkodėl šiame skyriuje pagailėta vietos V. Krėvės "Rytų pasakoms". Kataloge jos yra beudrame beletristikos skyriuje. O betgi knygoje pasaka apie indą, kuriame karalius laiko savo geriausią vėną, yra tikras perlas mūsų jaunimo literatūroje.

APYSAKŲ KNYGOS

R. Spalio "Gatvės berniuko nuotykių" — viena mėgiamiausių ir įdomiausių mūsų originalių vaikų knygų. Knyga išleista senokai, bet iki šiol dar neišparduota.

Liūdo Dovydeno "Naktys Karališkuose" — viena simpatingiausių apysakų iš mūsų krašto kaimo berniukų gyvenimo ir nuotykių vasarą šienapiūtėse po aukštų žvaigždėtų dangumi. Čia pat ir P. Orintaitės "Vilktrakių vaikai".

J. Jankaus "Senas kareivis Matutis", be jokios abejonės, pats įdomiausias ir gražiausias jaunimo veikalas, pasirodęs paskiau-

siais metais. Knygoje pasakojama apie žemaitį Matutį, dvidešimt penkerius metus tarnavusį karaliui, o paskui sumaniusį pamokyti patį karalių karaliauti. Nuotaikingas stilus, begalės nuotykių ir gilus humanizmas ir savo krašto meilė veikalą išskiria į neeilinių mūsų veikalų eiles.

Ther Heyerdahl "Kam-Tiki" verta didelio dėmesio ir suaugusiems, o ypač jaunimui. Tai ekspedicinės kelionės nuotykių, parašyti tokiu talentu ir tokiu idomiškai didokos apimties, tinka ir patiems vaikams pasiskaityti, ir jiems paskaityti. Brolių Grimų pasakų naują laidą pateikusi TERROS leidykla. Šioje knygoje 15 pasakų, kaip Penelė, Snieguolė, Jonukas ir Gretutė, Sniego senė, Erškėtrožė ir kt., einantys kaip patys klasiškausi vaikų literatūros pavyzdžiai viso pasaulio jaunimo literatūroje. — NEMUNO leidykla davusi du toms "Anderseno pasakų", taip pat mums gerai žinomų dar iš mokyklos suolo. Ta pati leidykla davė du tomelius "Haufo pasakų", o prieš pat knygos mėnesį, tikriau — jau knygos mėnesio metu vėl TERROS leidykla davė "Jūrininko Sindbado nuotykius", septynias pasakas, parinktas iš garsaus arabų pasakų rinkinio "Tūkstantis ir viena naktis".

Šiame skyriuje taip pat nerandame nei Balio Sruogos, įdomios apysakos "Kas bus, kas nebus, bet žemaitis neprazūs", taipgi parašytos jaunimui. Knygoje pasakojama apie berniukų nuotykių ir išgyvenimų, Napoleono armijoms žygiuojant per Lietuvą, kartu daug patiekiant istorinės medžiagos ir ano meto tėvynės vaizdų. Čia kažkodėl nerado vietos nei puikioji Balio Sruogos poema — "Giesmė apie Gediminą", skirtą mūsų mažiesiems, tik gerokai sužalota dailininko, bandžiusio persverti patį autorių.

KITOS KNYGOS

Nemaža gerų vaikams eilėraščių knygų, kaip Vyties Nemunėlio "Pietų vėjelis", "Meškiukas Rudnosukas", "Po tėvynės dangumi", St. Džiugo "Kiškučio Vardinės", L. Žitkevičiaus "Saulutė debesėliuose", eiliuota K. Binkio pasaka "Baltasis vilkas", Alės Rūtos valdinimas "Nunešk, upeli, žąsų vargus", P. Orintaitės "Vilgailė". Čia taip pat M. Vaitkaus novelės "Čirikas šaube", A. Giedriaus "Lėkučio atsiminimai", K. Čukovskio "Daktaras Aiskada ir jo žvėrys", St. Zobarsko "Doleris iš Pilsburgo", Lazdynų Pelėdos "Motelis paviljoje". Tik kažkodėl praleista J. Kaupo "Daktaras Krištukas pragare", taip pat priklausanti prie gražiausių mūsų jaunimo literatūros pavyzdžių.

PAŠTININKAS BALANDIS

O. Alginienė

Iš senų senovės garsi ir garbinga yra mūsų balandžių gimtinė. Ar yra kitas kuris paukštis tiek išaukštintas žmogaus, kaip aš ir mano broliai? Vargu yra namai, kuriuose neatsirasytų laiška, ar kiti popieriai su mūsų atvaizdu. Net ir dainose mus apdainuoja žmonės — žemės valdovai! Galėtume didžiulis prieš daugel sutaręs, jei turėtume tokias pat dvasios ypatybes, kaip žmonės. Dabar mes tik džiugiamės jų globa ir dėmesiu mums. O juk ir neveltul. Buvo laikai, kada mes tarnavome žmonėms, kaip greičiausiai žiniansiai. Griežčiausias karškas ir kitas valstybės paslaptis mes nešiojome tiksliai ir sąžiningai. Dar ir dabar pastarnaujame jiems, kur jų dirbtini sparnai nepralenda. Jie tebeužlaiko mums mokyklas, nors patys jau visiškai užvaldė oro erdves, o jų dirbtiniai paukščiai skrenda nepalyginamai greičiau, nei mes. Gal žmonės neatsisako visiškai nuo mūsų atsargos, nes nežino kada ir kur jų pačių valdomi paukščiai sutrupės. O gal dėl to, kad vis dar tebelaukia, kuomet mes atnešime jiems snape išsvajotą taikos šakelę. Dėja, mes nežinome, kur toks medis auga ir jo daigų niekur negalima surasti, nors gana stropiai ieškojau, norėdamas atsidėkoti už išgelbėjimą manęs nuo mirties. Mat ir aš esu mokytojas balandis. Tik pirmame tolimame skridime vos beįsigelbėjau nuo staiga užklūpusio uragano, nutūpęs ant nežinomo laivo vos gyvas, permirkęs ir išalkęs. Kapitonas mane atšildė ir nebeišleido lėkti. Tiesą pasakius, ne pats nebesiveržiau. Man dabar geriau. Gyvenu savo globėjo šeimos užuovėjoje, radęs būrį

simpatinių viengėnių, sotas ir ramus. Tik kartais nuobodu pasidaro tarp nemokytų nutukėlių. Jiems niekas daugiau nerūpi, kaip skanus trupinėliai ir meilės burkavimas. Todėl, norėdamas išsiblaškyti, toli skraidau, paskersuoju į žmonių langus ir prisilinės arčiau, pasiklausau, ką žmonės kalba. Mat, besimokydamas estafetinio amato, išmokau suprasti ir žmonių kalbą. Būtų neteisinga, jeigu mane kas apšauktų sekliu, nors šitas amatas paplitis žmonių tarpe. Aš gi niekam nieko nepranešu, tik reikalui esant, galėčiau pasitar-nauti lietuviams, nes jie mūsų giminę pagerbė gražiausia, pavadindami pavasariškiausią mėnesį mūsų vardu — balandis. Tiesa, kai kas mus vadina karveliais, bet tai nesąmonė. Aš manau, visi galėtų žinoti, jog mes, balandžiai, su karvių gimine nieko bendra nesame turėję. Kada ne kada, bet šį pavasarį, sulaukęs savo vardo mėnesio pirmąją dieną negalėjau likti neapskraidęs lietuvių gyvenvietės, savo ir ne savo kolonijose, kadangi šiais metais balandžio pirmąją dieną žmonės šventė dvigubą šventę: kaip paprastai, balandžio pirmąją ir Vėlykas. Tai bus vaišių, dainų ir kalbų — pagalvojau. — Arti mano būsto nėra lietuvių, o arčiausia gyvenantieji retai svečiuojasi. Štai ir dabar pralėkdamas matau pro vieną tokių gyven tojų langą: vaikai asloje tūtinėjās spalvotus kiaušinius, o tėvas sėdi prieš televiziją ir snaudžia. Moteris antai kieme su kaimyne per tvorą kalbasi. Ten toliau vaikų būrys kieme žaidžia, krykštaudami lietuviškai. Jei tik žmčiausi

kinėtis apie jų namą, mane tuoj pastebėtų — nenutūpsiu, nors čia atrodo daug svečių privazių. — Burku — burku, jau girdžiu: — "Į sveikatą, sveiki sulaukė pavasario šventės! Kad sekanciais metais Vėlykas švęstume tėvynėje!" Čia ne užėiga — privati viešnagė, verta sustoti. — Kiekvienais metais mes šituos linkėjimus kartojame, o vis sėdime vietoje, — nusiskundė moteriškas balsas. Pro langą žieko negaliu matyti, nes aklina užleistas. — Kantrybės, ponute, kantrybės. Visi ženklai rodo, kad stovime pavergtųjų kraštų išlaisvinimo išvakarėse. Tik nepamesime vilties. — Tu mėgsti kartoti, ką laikraščiuose išskaitai — atsiliepė kitas moteriškas balsas. Bet kaip bus, ne jie, ne mes nežinome. — Seniau tik spėliojimais mitome, o dabar savo akimis matėme, kad senatoriai ir kongresmanai stovi mūsų pusėje. Pagal tavę, ne pačiam prezidentui negalėtume tikėti. — Bet ir mūsų suaukotieji pinigai laisvinimo reikalams negali nueiti niekais — pridūrė kitas vyriškas balsas. — Žinoma, ne. Veiksniai dirba, kaip moka. Vlike nauja šluota šluoja, turės ką nors iššluoti. — Bet ką? Eit! Išgerkim gėriau, sveteliai. Prašau pakelti stiklus už veiksmus, valdžią ir draugus. Prašau... — Suskambėjo stiklai. — Gerkim po stikliuką, Gerkim po stikliuką — Iš to mažo buteliuko... Uždainavo vienas, tuoj prisidėjo ir daugiau balsų. — Oi Zuzana, oi Zuzana, Koks gyvenimas pūkus!... — Taip, mums čia jis tikrai grauzs, bet kažin koks jis Lietu-

voje ir Sibire? — atsiduso, turbūt Zuzana. — Dabar bus geresnis. Mes savo siuntiniais paremsime. Aš broliui į Sibirą jau tris siuntinius pasiunčiau. — Aš siunčiu į Lietuvą, bet kiek mes juos tuo paremsime — nežinau. — Be abejonės, paremsime. — Siuntiniai plaukia į visą Sovietų Sąjungą iš visų tautybių, gerindami jų ekonominę padėtį. Lenkai, pavyzdžiui, siunčia net statybinių medžiagų ir anglis kurui. — Į Lenkiją anglis? Juk Lenkija pati turi savo anglis. — Turėjo, kol dar nebuvo "viskas visų", kol darbininkai nedirbo "sau". O kai emė patys save išnaudoti — ne buržuai — taip ir pritrūko, net juodos duonos ir klumpių. — Aš tik vieno dalyko nesuprantu, kodėl bolševikai ragina mus grįžti atgal? Ką jie tada melž per savo siuntinių agentūras, kaip dabar, jei visi sugrįžtume? — pasakė tas pats balsas, kurs ragino gerti. — Tas jų raginimas grįžti yra taip pat stachanovietiškas, kaip ir visi stachanovietiški darbai — neapgaltotas. Iš viršaus įsakytas ir turi būti įvykdytas, o jei ne — atsidursi, kur ne šuva melos, — paaiškino ta pati Zuzana. — Tą popiergalį jie siunčia net vaikams, kurie išbėgdami iš Lietuvos buvo maži ir ne visi gerai beatsimena net bėgimo aplinkybių. "Už sugrįžimą į tėvynę gauna seni emigrantai, atvykę prieš pirmąjį didįjį karą, kuomet Sovietų Sąjungos vardu niekas nebuvo girdėjęs, net komunizmas nežinomas buvo daugeliui. Jie padėjo atstatyti Nepriklausomą Lietuvą, bet gyventi negrįžo ir niekas jų tada neragino. Kurie norėjo, patys sugrįžo, laisva valia.

— Ir dar amnestijas skelbia mums, nekaltoms jų aukoms! — Tikrai, kaip pasaulis stovi, dar tokios beprotybės niekas nebuvo girdėjęs, kad galvažudys — plėšikas skelbtų bausmės dovanojimą, niekuo nenusidėjusiam, ramiam gyventojui, — pridūrė dar ir kitas balsas. Tuo tarpu staiga pakilo lango užuolaida ir moteriška rankelė pakėlė lango rėmą. — Balandis palangėje betūps! — susuko ji. Kažin ką tas ženklina? — Bet aš nuspurdėjau toliau, nei išgirdęs, kaip beišaiškino neva ženklina. — Paskradęs šen ir ten, išgirdau dainuojant: Zaliojot lankelėj Daug yr grėbėjėliu, Bet nėra, nėra Mano mylimos... Čia langas neuždengtas, todėl galėjau pamatyti vyrą, sėdintį prie stalo, kuris padainavęs, nuleido galvą ant rankų. Kitas taip pat jaunas vyras, prieš veidrodį atsistojęs, vilkosi baltais baltiniais... — Turbūt alinėj sėdi, kad jos nėra, — pasakė jis ir susijuokė. — Ką?! — paklausė sėdėjęs ir piktai pažūrėjo. — O gal su arabu šoka kurioje nors prabanginėje užėjoj, bet ten tu nepateksi. — Užsičiaupk vertiau, neerzink. — Na, tai kodėl jos nėra, kad kitos yra? Eik paieškok į alinę, gal rasi. Bet jeigu slapta susituokusi su turku iškeliauo į Meką, kaip jos naują garbintoją — nebepavysi. — Ar ne save tik ramini, jei turėjai pasirinkęs tųkį. Mano ne tokieja. — ne užtikrink. Dolerių prikimšta kišenė neįspėsi kurių suvyltos. Prabangos, linksmo, ne-

rūpestingo gyvenimo visos mergaitės trokšta. Ar pamiršai, kaip buvo Europos stovyklose: vos tik prasidėjo emigracija, visos mergaitės emė svajoti apie Amerikos milijonierius. Ką tu vėrgasas studentai ir kartu darbininkas gali pasiūlyti savo išrinktajai kapitalistiniam krašte, a? — Aš dar nepalovčiau tikėti Lietuvos dukroms. — Užtat nenukark nosies, renkis ir važiuojam. Rimas laukia. Čia, matyt, viengūnių kambatumas, paukščių, meilė nėra jokia problema. Lėkiau toliau. Daugel namuose tylu ir mašinių gatvėse mažai, išsivazinėjo, o gal miegą prieš naktį. Žmonės gi mėgsta gyventi tamsioje, todėl visos alinės, restoranai ir kitos užiegos ir dieną, kaip naktį, tamsios. O ir girdėti ne ką tegalima, vien tik užėsys ir kalbos be ryšio. — Turiu nutūpti, aiškiai girdžiu balsus, gerai, kad medis netoli lango. — Mirties geluonį išrovė, Nuodėmės mūsų nuplovė, Pragarą vartus išgriovė. Aleliuja, Aleliuja, Aleliu — jaa. Gražiai sutartinai pagledėjo vyras ir moteris. Klausiausi su pasitenkinimu. — Prašau dabar užkasti, sveteliai. Bet jau dovanokit, kad stipriųjų gėrimėlių neparūpinau, — kalbėjo, aišku, šeimnininkė. — Kokios čia vaišės be išgėrimo, — sumurmėjo vyras. — Išgerti padariau giros. Išrūgo puikiai. Ir kavutės skanišios išvirsio, o jei kas norės, ir arbatos... — Vaikams. Nors krupniko būtum išvirsus. (Bus daugiau)

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusė metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoja Redakcinė Komitja.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy ir taipina savo nuomū-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pakeikalvus.

MES IR KITI

Rašo — A. J. KAULĖNAS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio politinis svoris priklausys nuo mūsų organizuotumo — veikumo bei narių sąmoningumo ir nuo mūsų finansinio pajėgumo. Tie abu faktoriai yra lemiamieji kiek vienam visuomeniniam judėjimui, kuris nori būti gyvas ir aktualus. Asmens energija yra brangus dalykas ir todėl ją eikvodami, privaleme daboti, kad visi mūsų darbai būtų tikslūs ir planingi.

Savo pasistatytoms uždaviniams vykdyti, turime:

1) Aiškiai žinoti, kas mes esame ir ko norime. Tai pagrindinė sąlyga, pasiekianti narių sąmoningumo ir kartu jų veikumo.

2) Supratęs savus įsipareigojimus, juos vykdyti kietai ir sąžiningai.

Atsiminkime, kad tušti bus mūsų žodžiai, jei juos nelydės darbai. Mes sakomės esą geriausi savo tėvų žemės mylėtojai, jos teisių gynėjai ir jos laisvės bei garbės sąlyga. Taip, tai labai gražūs žodžiai ir giliai prasmingi. Daug šimtų ir tūkstančių mūsų kraujo brolių ir seserų paguldė savo galvas šias tiesas ir turta begindami amžiebėgyje. Mes šandien (kur mes bebūtume ir kiek mūsų bebūtų!) esame perėmę šią dorybių vėliavą į savo rankas ir stenkimės išlaikyti skaisčią ir nesuteptą ateinančioms kartoms. Tai logiškas gyvenimo vyksmas — buvo jie, esame dabar mes, ir bus jie. Tie "jie" yra pastovai, amžina ir niekada nemirštantai mūsų tauta — gentis, kurią mes vadiname lietuvių tauta ir kuri yra didelė mūsų šeima.

Mes mylime tą savo šeimą — tai natūralu. Vaikai turi ne tik teisę, bet ir pareigą mylėti savąją šeimą. Tai Dievo nustatytas dėsnys. Gi toji didelė šeima — tautos meilė, kitais žodžiais dar vadinama patriotizmu. Mes, nacionalistai tą patriotizmą priimame kaip pagrindą visai savai veiklai ir visiems mūsų žodžiams bei darbams. Tiesa, mes nemonopolizuojame patriotizmo vien tik sau, jo didesnę ar mažesnę dozę turi ir kitos lietuviškos politinės srovės. To mes neginčijame, bet galime ir turime teisę jiems visiems pasakyti, kad pagrindai tarnauti tautai ir semtis įkvėpimo tam darbui, yra ir bus tik **savoji tauta**, tik savos tautos meilė — patriotizmas! Juk niekas mūsų šeimos — lietuvių tautos taip karštai nemylės, kaip lietuvis. Niekas jai taip nuoširdžiai negalės tarnauti, kaip lietuvis. Ir niekas jos taip jautriai nesupras, kaip lietuvis.

Vaidzduo dėliai, palyginkime patriotizmą su tyro vandens stikline. Mes, nacionalistai, tą vandenį imame ir tariame, jog jame reikia ieškoti įkvėpimo ir jėgų darbui ir gyvenimui už tautą, už jos ateitį ir dabartį. Kitos gi lietuviškos politinės ar ideologinės srovės, imdamos irgi tą pačią patriotizmo stiklinę, sako, jog ji yra dar nebūbala ir negera. Esą, jon reikia dar įlašinti ar tai raudoną Markso lašą, ar kokių kitų, internacionalinės virtuvės pagamintų prieskonių. Taip, tas skausmas patriotizmas praskiedžiamas mums svetimais kvapais, kad net daugeliu atvejų sunku jau beatskiirti, kur prasideda lietuvių — patrioto pareigos ir kur baigiasi kosmopo-

lito ar internacionalisto įsipareigojimai. (Taip yra ir su mūsų vargšais socialistais!).

Mes, nacionalistai — tautininkai ir esame vienintelė lietuvių ideologinė srovė, kuri patriotizmą ima kaip gryną produktą ir stengiasi tautai jį perduoti ir visus įtikinti, kad tik tomis aukso tiesomis gyvendami, būsimė arčiausiai tautos interesų ir galėsime geriausiai jai patarnauti.

Va, čia ir yra toji griežta riba, kuri mus skiria nuo kitų lietuviškų ideologinių srovių ir kurios mes laikomės be jokių kompromisų.

Tauta, jos garbė gerovė ir laisvė, yra aukščiausias gėris žemėje. Tverėjas leido žmonijai, suskirstydamas ją į tautas. Ir jei mes tą aukščiausią žemišką gėrį ryžtamės mylėti skaisčiausiais jausmais — mes vykdomė Kūrėjo valią. Juk ir Kristus buvo žydas, Jis gimė žydų tautoje. Jos neišsiginė. Nepaniekino. Jis mokė ir kalbėjo žydiškai ir paskutiniai Jo tarti žodžiai ant kryžiaus buvo irgi žydų kalba.

Jei jau palietėme šį klausimą, tai išryškinkime jį giliau. Kaip žiūri LAS programa ir įstatai ir religijos klausimą?

Pirmiausia konstatuokime — LAS nėra religinė, bet politinė organizacija. Ir dar — yra kietai nacionalinė, taigi, visiškai logiška, kad savų įstatų pirmaisiais punktais nustato, jog jos nariu gali būti tik lietuvis ir lietuvi. Gi toliau, įstatai ir programa, paliesdami religijų klausimą, labai teigiama pasisako už religijas.

Bet pradžia meskime žvilgsnį į tautinio — nacionalinio sąjūdžio praeitį. Jo eilėse mes matome garbinguosius lietuvių tautos religinio gyvenimo atstovus: prel. Malronį, kun. Tumą-Vaižgantą ir kitus, bet kartu tautinio sąjūdžio eilėse randame garbingą lietuvių tautos veikėją dr. Šliupą, kuris buvo aiškiai nusistatęs prieš religiją. Kodėl taip yra? Ogi todėl, kad mes savo idėjos bičiulio neklausime, kurios tu religijos išpažinėjas ir nesirengiame jo išpažintoms religijos kritikuoti. — Mums svarbu, kad jis būtų lietuvis ir doras lietuvis, kuris ryžtasi savo darbais tarnauti tautai. Tai ir viskas.

Svarstydami tą klausimą, turime atsiminti, jog lietuvių yra įvairių religijos išpažinėjų. Bet jie visi yra lietuviai! Lietuvių yra R.-Katalikų, lietuvių yra evangelikų ir t. t. Tautinis sąjūdis negali įsivelti į religinius ginčus. Tai teologų reikalas. Tautiniam sąjūdžiui pirmoje eilėje rūpi žemiškieji reikalai, toms problemoms spręsti jis ir yra susitvėręs ir tik tais klausimais yra jis kompetentingas kalbėti. Taip klausimą supratęs, visiškai natūralu, kad mūsų eilėse praeityje ir dabar buvo ir yra labai karštų katalikų, karštų evangelikų ir indiferentų, kurie laikosi visai nuošaliai nuo visų religijų. Mus visus jungia bendram darbui tėvynės meilė ir pareigos jausmai jai. Tai toks yra nuoširdus ir atviras šio klausimo išsprendimas. Kas bandytų ieškoti užkulius, kuris bandytų kitaip aiškinti mūsų santykius su visomis religijomis, tas būtų ne kas kitas, kaip eilinis nacionalinio — tautinio dar-

bo šmeižikas, kurių, deja, visais laikais netrūkdavo. Bet tai natūralu, — kas dirba ir eina, tas sukelti vėją, gi duklės nuo sukulto vėjo pakyla ir drumsčia darbų laukus.

Būdami giliai įsisašmoninę į šią pagrindinę mūsų darbų tezę, jau nebesunkiai surasime kelius, kurie mus nves į darbą už savo tautos garbę ir gerovę. Tada mes mokėsime ir laiko susirasti visuomeniniam darbui, tada ir mūsų širdis bus ne taip kieta ištiesiant sunkiai uždirtą skatiką didiesiems tikslams siekti.

Pirmiausia tikėkime į savo tautos genijų, mylėkime ją skaisčiais, o ne praskiestais patriotizmo jausmais ir būkime tikri, — nuveiksime didelius ir naudingus darbus.

LAS šiandien savo darbo gretose yra suspietęs ne mases, bet rinktinus vyrus ir moteris. Visi ryžtingai stovime pozityvaus darbo tarnyboje, visi — jauni ir seni. Mes neklausime nei vieno savo bičiulio — kelius tu diplomus turi, nes skaitome tą šiandien garbingu lietuviu, kuris yra kovingas ir nesunsūdęs. Todėl mūsų darbo gretose būti pirmam ir vadovaujančiam didžiausias "diplomas" yra energija ir meilė savo tautai. Gyvenimas yra akcija — kova. Kas stovi — tas merdi, mes gi

rengamės ne tik šiai dienai, bet ir rytdienai. Tad ir būkime garbingi ne tik prieš save, bet ir prieš ateitį.

Stipraus patriotizmo jausmai mus nves organizuotus į:

1) Visomis išgalėmis įsijungimą kovon dėl Lietuvos laisvės,
2) Tikint, kad tik tautinei — nacionalinė mintis yra naudingiausia pačiai tautai, gyventi pačiam šia mintimi, auklėti savo šeimą — vaikus ir skleisti ją savo aplinkoje, organizuojant naujus darbo kadrus ir

3) Tada mes tikrai būsimė ne vien žodžiais, bet ir darbais naudingi savo Tautai ir Idėjai, atlikdami LAS Programoje ir įstatuose užsibrėžtus darbus.

Kad nacionalinė — tautinė idėja laimėtų lietuvių širdis ir protą, mums reikia tik spinduliuojančio užsidedimo į darbą. Gerais norais ir pragaras grįstas, sako patarlė, gi gyvenimui ir kūrybai reikalinga valia ir kieta valia. Tremties valandos yra sunkios visiems, bet lai nebaido valandų sunkumas nei vieno kovotojo, nes nei viena kova nelaimima dovana!

Savo darbams suteikime ritmą ir turėkime viltį, kad ateis laikai nauji, atnešdami mūsų tėvynei laisvę ir nepriklausomybę, o mūsų idėjai — laimėjimą!

BOLŠEVIZMO VADAI LONDONE

(Mūsų korespondentas Anglijoje)

Oficialiu vizitu Londone lankėsi komunistinės Rusijos diktatoriai — Chruščiovas ir Bulganišas.

Nesirūpindami tiek daug anglų nuotakomis, tai jų vidaus reikalai, norime trumpai atžymėti politinės išsivijijos reagavimą į šį vizitą.

Reikia pastebėti, kad politinių išsivijų Londone yra labai daug, ypač lenkų ir ukrainiečių. Ir jie, reikia jiems atiduoti pagarbą už reikalo tikrą supratimą ir organizuotumą bei energiją, pirmieji šiuo vizitu rimtai susirūpino ir jam seniai ir atžydi rengėsi. Ukrainiečių ir lenkų "net specialios ekskursijos atvyko į provincijas, kad galėtų dalyvauti sekmadienio (balandžio 22 d.) viešoje demonstracijoje.

Latviai, estai, vengrai, ukrainai išsipašdino specialius lapelius, nušviečiančius jų kraštų likimą ir kančias bolševikų vergijoje. Tie lapeliai buvo dalinami gatvėse ir paskleisti darbotvietėse, ne tik vien Londone, bet ir visoje Anglijoje.

Victoria stotį, į kurią atvyko Rusijos diktatoriai, piketavo ukrainiečiai, parengtais plakatais ir buvo išdalinta tūkstančių tūkstančių propagandinių lapelių. Vienu žodžiu, buvo juntamas gyvas susirūpinimas ir reagavimas egzilių tarpe, apie ką nemažai rašė ir anglų spauda, dėdama net nuotraukas ir primindama demonstracijų tikslą.

Reikia pastebėti, kad visai panašiai ir energingai į visus bolševikų vizitus reagavo ir Amerikos lietuvių visuomenė, kuri savo aktyvumu yra suardžiusi ne vieną bolševikinę užmačią laisvoje Amerikoje.

Amerikos Lietuvių Bendruomenė ištikrųjų yra savo aukštumoje ir moka ne tik mylėti savo kraštą, bet ir gražiai ginti jos interesus.

O kaip gi yra čia — Anglijoje? Kur dingio Anglijos lietuviai?

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Anglijos Krašto valdyba, ar teiktė bolševikų vizitui, net nesiteikė susikviesti lietuvių organizacijų Londone, atvykus į pasitarimą, nesiteikė bendrai aptarti tu reikalų ir išdirbti veiklos planą. (Anksčiau ir dėl menkesnių dalykų įvykdavę pasitarimai — posedžiai).

Tokia padėtis susirūpinę Londono LASo skyrius kreipėsi į Vietininkijos valdybą, prašydamasacijos ir reagavimo į plano vizitą. Vjetininkijos valdyba savo ruožtu kreipėsi į PLB Krašto valdybą, net dviem atvejais, prašydama skubiai susaukti Londone esančių lietuvių organizacijų pasitarimą.

Bet... Krašto valdybos pirmininkas M. Bajorinas (raštas iš 1956.IV.13 d.) atsako (ištrauka): "...viešos lietuvių ir kitų pa-

baltiečių demonstracijos Londone su smogikų pobūdži o demonstancijais, kurie vizitatorius "pasveikintų", Lietuvos bylos reikalui gali ne tik nepadėti, bet pakenkti" (!).

Taigi, taip ir liko visos Londono organizacijos ne tik nepašformuotos, bet palaidos savo veikla. Už tai toji veikla ir taip neefektyvi, palyginus su latviais, ukrainais, jau nekaltant apie lenkus.

Bet! Staigmena! Pono pirmininko Bajorino nuomonė pasikeičia. Tik ką rašė LASo Vjetininkijos valdybai rašęs, kad demonstracijos gali pakenkti Lietuvos bylai, staiga (balandžio 20 d.) "Europos Lietuvyje" sušunka "I visus lietuvius — rinkitės demonstracijai! Esą, mes prisijungsimė prie lenkų eisenos eilių galo.

Truputį pavėluota ir kodėl prie lenkų eisenos, kodėl ne prie ukrainų? Argi lenkai mums artimesni ir geresni kaimynai ir draugai? Na, bet aišku, geriau taip ir vėliau, nei niekada...

Bet mes ir šiandien manomė, jog Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba padarė didelę ir nedovanotą klaidą, nesuorganizuodama visų Londone (o jų yra apie dešimtį) tiems uždaviniams, kurie gula ant politinės lietuvių išsivijijos, suprask, ir tremtinių.

Skaitytojai rašo

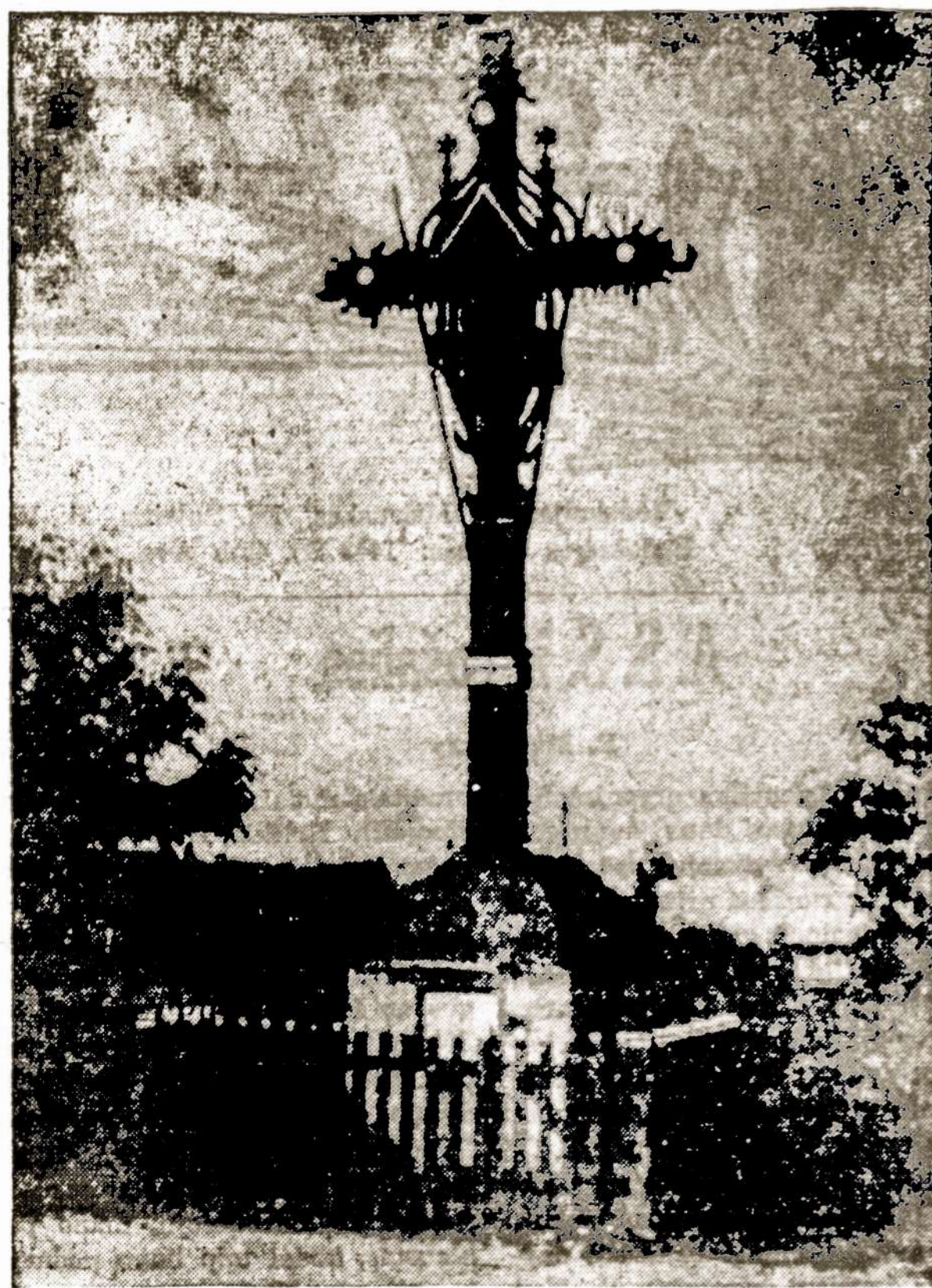
Gerb. Redaktoriau!

Su pagrindu ar be, "Laisvoji Lietuva" mūsų visuomenės tarpe siejama su prof. A. Voldemaro idėjinio palikimu. Tikiuosi, kad man, skaitytojui, leisit pareikšti vieną kitą pastabą, kilusią iš vėnėrių metų su šiuo laikraščiu pažinties.

Per tą laikotarpį tik keliomis eilutėmis (balandžio 5 d. numery S. Vykinto rašiny) buvo paaiškinta, kuo voldemarininkai skiriasi nuo kitų tautinio sąjūdžio grupių. Nežinau, gal anksčiau buvo daugiau kas rašyta apie A. Voldemaro asmenybę arba jo pažiūras vienu ar kitu klausimu.

Tuo tarpu visokie dabar labai madingi demokratiniai murzintojai "darbuojasi" iš peties. Atrodo, kad gryno tautinio nusistatymo lietuviui vis dar jaučiasi, tartum katės, piena paliejė... Jokių pastangų iš jų pusės parodyti, kad 1926—1929 metų A. Voldemaro vyriausybės laikotarpiu, ne visi politikai buvo bailiai, savanauzdžiai ir trumparegiai.

Rodos, Jūsų laikraščio uždavinys būtų restauruoti A. Voldemaro asmenybės paveikslą, iškeliant jo toli numatantį politinį mąstymą. Škaičiau "Dirvoje" vieno studento nusiskundimą, kad mūsų jaunimas norėtų ką nors daugiau

Būdavo nusagstytos kryžkelės, sodybos kryžiais, rūpintojėliais, o dabar... Lietuva, kapais išmėtyta ir svyrunėlio šešėlio nebėra...

suzinoti apie A. Voldemarą, bet nėra iš kur...

Paliekant nuošaly klausimą, ar jis dar tebėra gyvas ar ne, jau dabar būtų galima mėginti įvertinti jo inasą mūsų mokslo bei politikos srityse ir ypač nepaprastą jo pagarsėjimą tarptautiniu mastu. Šiam reikalui patarnautų jo buvusį kolegą, studentų ir bendradarbių atsiminimai. Kodėl tokių rašinių nebūna "Laisvoje Lietuvoje"?

Didžioji dalis mūsų tremtinių šviesuomenės, ypač, kuri ejo mokslo paskutiniu metu Nepriklausomybės dešimtmečiu, beveik nieko nežino apie A. Voldemaro plunksnos darbus. Trūkstant medžiagos užpildyti Jūsų tvarkomo laikraščio lapus, gal vertėtų perspausdinti (žinoma, jeigu prieinami šaltiniai), kai kuriuos šio žymaus vyro publicistinio bei polemienio pobūdžio rašinius. Rodos, viena prof. A. Voldemaro knyga, kurioje jis nagrinėja Vilniaus klausimą, buvo išleista užsieny prancūzų kalba. Greičiausiai tik saujelė mūsų profesionalų — diplomatų bus ją skaitę, o šiaip visuomenėi ji lig šiol visai nežinoma. Išvertus šį veikalą lietuviškai ir perleidžiant per "L. Lietuvos" rėmus, būtų prasmingesnis šio mūsų valstybininko pagerbimas, negu kartojimas jau kitur spausdintų straipsnių bei nereikšmingų kronikos žinių, taip pat, randamų kituose spaudiniuose. Apie šį neeilinį žmogų parašo tai vienas tai kitas laikraštis, bet tik ne vadinam. voldemarininkų organas.

Esant bendrojo pobūdžio periodinių leidinių pertekliui, linkėtina, kad "L. Lietuva" turėtų ypatingą ir išskirtinę paskirtį, nes tik tuo ji pateisintų savo buvimą. Kitaip ją lengvai gali atstoti bet kuris kitas tautinės pakraipos laikraštis. Skaitytojui susidaro įspūdis, kad "Laisvoji Lietuva" A. Voldemaro vardas vis dar tebėra "tabu". Atrodo, kad ji dėl kažkokių neaiškių sumetimų šį asmenį sąmoningai nutyli, gal būt, laukdama palankesnio visuomenės "nusiteikimo". Bet jei kada nors toks "Patogus" metas ir ateitų, tai gal jau nebebus besidominčių...

Pasigendu apie šį asmenį paprasčiausios apšvietos, o ne jo kultą įtaigoju!

Dar siūlyčiau pakeisti ir "L. Lietuvos" dažnumą ir gal net pavaldą. Ar neišeitų laikraščiai į sveikatą, jei jis išeitų rečiau? Stengdamasis išieiti kas savaitę, dažnai netesi ir todėl numeriai jungiami po du. Visai aišku, kad jis kencia nuo laikraštines "Mazakraujystės". Ar tokiais atvejais niekad iš "L.L." štabo narių nebuvo atėjusi mintis padaryti laikraštį dvisavaitiniu arba net žurnaliuku, kokiū buvo pav. "Lietuvis", kuriame rašydavo ir A. Voldemaras?

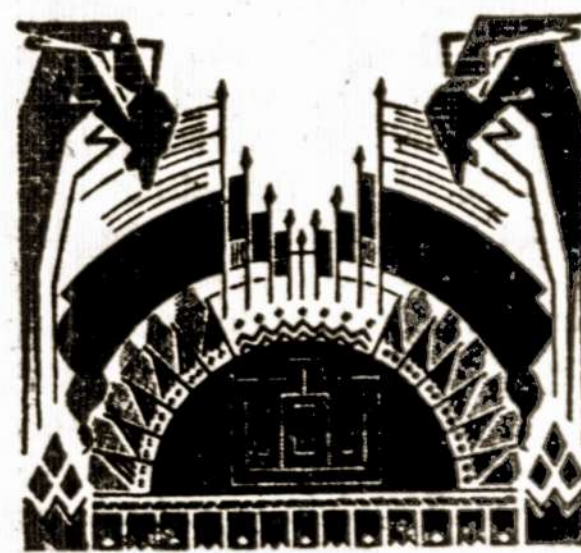
Gerai biznieriiai, kuriems šalia P. Grigaicio "L. Lietuva" lig šiol nemažai skirdavo dėmesio, nuolat kaitalioja savo gaminių pavidalą ir turinį. Šia prasme pageidautina, kad ir jūsų laikraščiai netrūktų lankstumo, pristatinkite aplinkybėms ir patraukti visuomenės dėmesį, o ypač, kad nebijotų palaikyti gyvą prof. A. Voldemaro legendą!

"Laisvosios Lietuvos" skaitytojas — M. B.

ALTS Čikagos Skyrius,

balandžio mėn. 29 d. susirinkime išsklausė dr. S. Bižio pranešimą apie ruošiamą suvažiavimą Vašingtone, nusprendė sukoti po 10 dol. suvažiavimo išlaidoms padengti. Iš pranešimo paaiškėjo, kad visi lietuviškai rašantieji dienraščiai suvažiavimo Komiteto pranešimų netalpina. Ta pačia proga buvo perrinkta skyriaus valdyba: A. Lapinskas, M. Naujokas, E. Bartkus, Mind. Jazbutis ir K. Ramanauskas. Pirmininku liko inž. E. Bartkus.

Tenka pridurti, kad internacionalios spaudos laikysena ruošiamo saskrydžio atžvilgiu, aiškiai parodo, kaip kai kurios grupės supranta ir įvertina tautos laisvės kovą ir Lietuvos vadovams.

"Taip nusibodo svetimas dangus, ir gatvės svetimos ir žmonės.

Norėtūsi matyti tėviškės laukus, bent iš kartuvių paklodės..."

Kazys Boruta

SKAITYKITE!

Antri metai Anglijoje eina

TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vjetininkijos leidžiamas laikraštis. Išėina kas 3—4 savaitės. Turinys gyvas, įdomus, nušviečias ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Ilustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 ct.

Adresas: "Tėvų Žemė",
13 Frostie Mansions,
Frostie Place,
London, E. 1. England.

STUDENTŲ AIDAI

Redakcija: R. Mišauskas, Ed. Šulaitis, R. Vėžys
Redakcijos adresas: 1443 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

A. S. S. iš pašalies

R. Mišauskas

Puiki studentiška organizacija! Jos eilėse randasi daug jaunų studentų, kurie vyresniųjų padedami, lavinasi ir ruošiasi pritaikyti skautybės principus gyvenimui. Iš pašalies žiūrint, net miela pasidaro matyti tą atliekamą didelį darbą lietuvių bei individų naudai. — Pakelti savo asmenišką ergo, pademonstruoti savo jėgą ar tęsti dvasios, gimstančios su Jaunimo Peticijos darbais, būčiau nutylėjęs, tačiau vienas iš senų tos organizacijos darbuotojų, mano paklaustas, kodėl taip buvo padaryta, atsėvė: "Pats esi primokytas kiti apie tai kalbėti... Bendrai Lietuvoje pradėta neapykantą ir pagiežą? Kodėl kiti A.S.S. nariai tokio dalyko nesustabdo? O gal tai reikštų "suspendavimą"? Gi būtų taip lengva vieton "Studentų Skautų" operuoti tikroju — A.S.S. vardu, o jei tai nepriimtina, tai "žemiau pasirašiusių!" Bet ne, kažkas tyčia, pakartotinai, tam po tą neapykantos stygą. Tai ir nebroliška, ir nelietuviška.

Šis kvičius ("S.A.") yra nepolitinis. Jo tikslas prisidėti prie lietuvių bei studentų sugyvenimo puoselėjimo. Tad, būdamas vienas iš jo redaktorių, reaguojau į šį disonansą. Kolegos, nedarykite tokių dalykų, kurie kenkia bendram sugyvenimui. Gi dėl tos paskutinės proklamacijos, tai štai: Pasikalbėjęs su keliolika nepriklausomų, ar kitom studentų organizacijom priklausančių studentų — skautų, pranešu, kad tos proklamacijos autorius — autoriai toli gražu neatstovavo ir nekalbėjo visų studentų skautų vardu. Kadangi daugelis balsavimo lapelių seniai jau išsiūsta, tikiuosi, kad niekas šiem žodžiam nepriems nei partinės, nei rinkiminės reikšmės.

ATVIRAS LAIŠKAS STUDENTIŠKAI SPAUDAI

Esu vienas iš nedaugelio tų veteranų, kurie 1951 m. pavasarį su nuosirdžia atieities viltimi steigėme Studentų Sąjungą. Prisimėpu 1952 m. Sąjungos centro valdybos rinkimus. Juose, mūsų nusteblimui, ateitininkai neišstatė savo kandidatų. Mes, tuometinė santariečių užuomazga, buvome dėn-telmeniški ir prileidome, kad jei žmonės nekandidatuoja, tai jie, matyt, turi rimtų priežasčių. Pagaliau, gyvename demokratijoje, ir kandidatavimas negali būti priverstinas. Spauode nepasirodė nė vieno žodžio, metančio kokį nors tamsų šešėlį nekandidatavusiai grupei.

Atėjo 1956 m. Šį kartą nekandidatuoja santariečiai. Spauode dabar mušami būgnai ir su siaubingu klyksmu šokamas karo šokis... "Tenka apgalestauti tokį neatsakingą veiksma; gaila, kad nerandama reikalo dalyvauti visus jungiančios sąjungos veikloje." ("Ak. Prošvaitės" Draugo bal. 21 d. nr.). Panašiai pasisako ma ir Darbininke. Yra, žinoma, linksma būti kaltinamam dėl to paties "nusikaltimo", kurį kaltintojai patys padarė 1952 m. Būtų galima vien nusijuokti ir pamišti, jei ne du kiti dalykai.

Pirmausia, prielaida, jog kandidatuoti yra prievolė ir kas jos nepildo, nusižengia prieš tautą. Ši mintis parodo, kaip kai kurių bičiulių suprantama demokratija: ramus pilietis gali būti kiekvienu momentu išvilktas į gatvę, išvoliotas propagandinėje dervoje ir plunksnose, ir pristatytas miniai: žiūrėkite, koks! apukas — nekandidatavo į Seimą!!

Antrasis dalykas, į kurį norė-

praeitais metais (ko anksčiau nežinojau). Reiškia, šios rūšies pro-dugandiniai lapeliai, ar jų termi-nologija, kelia studentų tarpe nesantaiką. Tad kodėl taip žuo-reduogu? Kokį tikslą turi tas žmo-gus ar žmonės taip darydami? — Pakelti savo asmenišką ergo, pa-demonstruoti savo jėgą ar tęsti dvasios, gimstančios su Jaunimo Peticijos darbais, būčiau nutylė-jęs, tačiau vienas iš senų tos or-ganizacijos darbuotojų, mano pa-klaustas, kodėl taip buvo padary-ta, atsėvė: "Pats esi primokytas kiti apie tai kalbėti... Bendrai Lietuvoje pradėta neapykantą ir pagiežą? Kodėl kiti A.S.S. nariai tokio dalyko nesustabdo? O gal tai reikštų "suspendavimą"? Gi būtų taip lengva vieton "Studentų Skautų" operuoti tikroju — A.S.S. vardu, o jei tai nepriimtina, tai "žemiau pasirašiusių!" Bet ne, kažkas tyčia, pakartotinai, tam po tą neapykantos stygą. Tai ir nebroliška, ir nelietuviška.

Šis kvičius ("S.A.") yra nepolitinis. Jo tikslas prisidėti prie lietuvių bei studentų sugyvenimo puoselėjimo. Tad, būdamas vienas iš jo redaktorių, reaguojau į šį disonansą. Kolegos, nedarykite tokių dalykų, kurie kenkia bendram sugyvenimui. Gi dėl tos paskutinės proklamacijos, tai štai: Pasikalbėjęs su keliolika nepriklausomų, ar kitom studentų organizacijom priklausančių studentų — skautų, pranešu, kad tos proklamacijos autorius — autoriai toli gražu neatstovavo ir nekalbėjo visų studentų skautų vardu. Kadangi daugelis balsavimo lapelių seniai jau išsiūsta, tikiuosi, kad niekas šiem žodžiam nepriems nei partinės, nei rinkiminės reikšmės.

tušį atkreipti dėmesį, yra teigimo pobūdis: gaila, kad santariečiai nebenori "dalyvauti... sąjungos veikloje". Šiuo metu Sąjungos skyriuose vyksta pagrindinis darbas, — nors, tiesa, visos kovos dėl valdžios ribojasi centro valdyba. Bent šešioms Sąjungos skyriams (Los Angeles, New Yorkui, Detroitui, Bostonui, Rochesteriui ir New Haven) pirmininkauja santariečiai. Skyriuose tikrai nemažiau dirbama santariečių, kaip bičiulių ateitininkų. Santariečiai pirmininkauja Užsienio Skyriui. Santariečiai yra lietuviškojo "Studentų Gairių" ir angliškojo "Lituanus" biuletenių vyriausieji redaktoriai. Santariečių nėra tik viename Sąjungos organe, būtent rinkiminėje komisijoje, į kurią jie buvo centro valdybos neįleisti, kad parodytų bendradarbiavimo dvasią ir tarpusavį pasitikėjimą. Šių kelių faktų akivaizdoje man, kaip santariečiui ir kaip vienam iš Studentų Sąjungos steigėjų, tenka viešai prašyti kai kurių bičiulių ateitininkų atskleisti motyvus, kurie jiems suteikia drąsos viešai piktintis, kad santariečių "nerandama reikalo dalyvauti visus jungiančios sąjungos veikloje".

Jūsų

Vytautas Kavolis

Redakcijos prierašas:

Nors mes į čia minimus ginčus nebuvo įsivėle, vistiek tarpina-me šį laišką, tikėdamiesi, jog jis įneš daugiau šviesos, vedančios į klausimo išaiškinimą.

K o v a s A L U M N A I

Susėdom vėl, draugai, prie / bendro stalo
Pasidalint sapnais vakar dienos, /
Iš lėto gurkšnojame karčią kavą... /
Ant rankos žvilga žiedas ne / vienos...

Ir taip, kaip girios keičia lapų / spalvą,
Nekeisdamos šakų, nė medžių / tankmėje,
Taip širdys vėl draugų akimis / kalba
Paskendę vakar džiaugsmo / verpete —

Mūsų tarpe

— Audronė Gaigalaitė, studijuojanti Filadelfijoje ir laisvalaikiu besimokanti dainavimo, savo dainomis gražiai užsirekomenda-vor korporacijos Šatrija ruostame vakare, Čikagoje.

— Laima Janušaitė, šiuo metu studijuojanti Albertus Magnus kolegijoje, New Haven, Conn., yra laimėjusi šios kolegijos stipendiją.

— Marytė Lekniūtė, gyv. Detroito, gavo Fordo Fondo stipendiją ir nuo vasario mėn. pradėjo studijuoti Wayne Un-te, kur ji lanko "Liberal Arts" fakultetą. Ji taip pat yra laimėjusi ir Wayne Un-to stipendiją.

— A. Gečiauskas, A. Česonis, L. Mockus, R. Kálvaitis, R. Lukas, V. Ramanauskas, K. Pliuškonis, L. Jurskis ir D. Aleknaite studijuoja Drexel Un-te Filadelfijoje mokosi 2 lietuviai: A. Lukas — architektūra ir J. Žilinskaitė — chemija.

— S. Latelytė, K. Kriaučiūnas ir E. Laučiūtė pakviesti Čikagos Marquette parko moksleivių ateitininkų kuopos globėjais.

— S. Zambius New Yorko Un-te įsigijo istorijos magistro laipsnį.

— L. Trečiokas ir B. Mačiulka išlaikė pagrindinius daktaro laipsnui įgyti egzaminus ir dabartiniu metu rengia disertacijas savo specialybėse.

— A. Žukauskas, Filadelfijos studentų at-kų pirmininkas, studijuoja sename katalikiškame universitete Villanova. Ten pat moko ir P. Mašalaitis ir A. Aukžemas.

— J. Vasytė, persikėlus iš Detroito į Filadelfiją, čia netrukus pradės studijuoti muziką Cursis konservatorijoje.

— L. Grigaitytė, V. Skrupskelytė, A. Trimakas ir A. Vedeckas atstovavo lietuvius Vidurio Europos KD sąjungos jaunimo pasitarime New Yorko.

— R. Babickas, J. Puškorius ir V. Valaitis yra išrinkti į naująjį Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetą (FAŠK'a).

— Musteikytė, Rochesterio Studentų Sągos pirmininkė, savo kolegijoje surinko per 100 parašų Lietuvių Jaunimo Peticijai.

— Algis Banevičius, studentų ir skautų veikėjas, organizuoja parašų rinkimą Lietuvių Jaunimo Peticijai Bostone.

— Rimas Vėžys, Kęstutis Dirklis ir Raimundas Mieželis yra aktyvesnieji Lietuvių Jaunimo Peticijos parašų rinkėjai Čikagoje.

— E. A. Dainius iš Montrelio, B. Grigaitytė iš Toronto, Č. Januškevičius — Montrealis, G. Kačėnauskas — Toronto, Manglickas

— Toronto, B. Petrulytė, K. Šal-kauskas, B. Vaškėlis (visi iš To-ronto) ir I. Šipelytė — Montrea-lis kandidatavo į Kanados Lietu-vių Sągos centro valdybą.

— Torontiečiai: V. Jurgulytė, G. Mitalas, V. Petruolis ir V. Stan-kevičius buvo išstatyti kandida-tais į Kanados LSS kontrolės komisiją.

— Arvydas Algiminas, dvejus metus studijavęs Čikagos meno akademijoje, gegužės mėn. 4 d. išvyko atlikti karinės prievoles.

— Algis Rūbas, gyv. Ciceroje, sugrįžo į namus atlikęs karinę prievolę JAV Armijoje. Prieš išei-damas į kariuomenę, studijavo Illinois Un-te (Navy Pier).

— Ina Čepėnaitė, už pasižymė-jimą moksle yra įtraukta į Illinois Un-to Urbanoje garbės studentų sąrašą.

— Vita Čerškutė, Julius Jode-lė ir Šarūnas Užugiris įeina į Ur-banos studentų at-kų draugovės valdybą.

— Vaclovas Kleiza, SAS pir-mininkas, skaitė paskaitą studentų ateitininkų sąskrydyje gegužės mėn. 5—6 d. d. Urbanoje. Progra-mą pravedė Kęstutis Kebliuskas.

— V. Adamkavičius ir Ed. Šu-laitis įėjo į VI-jų Šiaurės Ameri-kos liet. sporto žaidynių rengimo komitetą. Šiose žaidynėse akty-viai dalyvavo nemaža studentų: J. Šoliūnas, V. Tamsevičiūtė, V. Valaitis, E. Šikšniūtė ir kt.

— Gegužės mėn. 4 d. Holly-wood'o svetainėje įvyko visuoti-nas LSS Čikagos skyriaus susirin-kimas. Pirmininkavo kolega T. Kregždys, sekretoriavo kolegė Ire-na Arnauskaitė. Skyriaus pirmi-ninkas A. Laucius kalbėjo LSS rinkimų ir Jaunimo Peticijos rei-ka-lu. Kol. R. Kriaučiūnas patiekė išsamų referatą apie moderniąją Amerikos švietimo sistemą ir jos steigėją Dr. Dawey. Po susirinki-mo, kaip paprastai, prasidėjo link-smoji dalis: šokiai ir žaidimai. Muzika pasirūpino aukščiausi mi-nėtas kol. J. Kregždys. Susirinki-mas pavyko gerai, o linksmoji da-lis užsitęsė iki pusiaunakčio.

— Balandžio 29 d. (sekmadienį), Čikagos Studentų Ateitininkų draugovė suruošė savo pirmą-ją Čikagoje metinę šventę. Nariai ir kviesti kiti organizacijų atstovai Marijos gimnazijos koplyčioje išklaušė vyskupo V. Brizio laikomų mišių. Po mišių, bendri pus-ryčiai, iškilmingoji dalis, o vaka-re Mona Klubu salėje (Cypress Hall) — linksmavakarės. Nors da-lyvių buvo vidutinis skaičius, bet B. Jonušo orkestras, švelniems garsams liejantis ir sulaukus to-kių žinomų svečių, kaip kun. St. Yla, susidarė puiki nuotaika. — Šventės metu per 15 naujų narių davė priesaiką. Šventė pavyko. Tikimės, kad ši metinės šventės tradicija nesunyks per metų eilę, o prisidės prie lietuvių žadini-mo ir išlaikymo.

— Šiuo metu A. of I. Navy Piere vykstančioje mėgėjų — stu-dentų ir vadovybės meno parodoje dviem darbais dalyvauja ir ko-legė Birutė Bulotaitė, studijuojan-ti vidaus dekoravimą. Birutė akty-viai dalyvauja studentų ir aka-demikų skautų veikime. Jos paro-dos eksponatai — tautinių šokių grupės modelis ir dvėžio fantasti-nė kompozicija — "Vidurnakčio paukščiai" savo skirtinga — lietu-viška dvasia išsiskiria iš kitų eks-ponatų ir patraukia lankytojų dė-mesį. Sekmės, kolege Birute!

— Gegužės 11 d. Illinois Un-te (Navy Pier'e) buvo pagerbti ge-riausi to universiteto Čikagos sky-riaus studentai. Džiugu yra, kad ir lietuvių jų tarpe matosi. Spe-cialiaime tos dienos leidinyje pirmame puslapyje matosi Cicerie-tės kolegės R. A. Kliorytės (dabar Urbanoje) pavardė. Ji yra paci-tuota, kaip viena iš geriausių pe-reitų mokslo metų universiteto studentų. Geriausių savo klasės mokinių sąrašė yra šie kolegos—kolegės:

Dalė E. Verbickaitė (biologi-ja), Audronė M. Stakė (chemija), Vytautas E. Kulikauskas (medi-cina), Juozas J. Kregždys (inžin-nerija), Albertas A. Bartkus (in-

žinerija), Antanas Laucius (inžin-nerija), Sigitas Banaitis (chemi-ja) ir Rimas J. Palčiauskas (inžin-nerija). Sekmės ir toliau!

Gegužės 19—20 dienomis Čika-gos Skautų — Skautų Vadovybės ruošia vyresniųjų skautų-čių išvyką į p. Bačūno vasarvietę. — Programoje numatoma paskaitu, diskusijų, o vakare — lauzas ir pasilinksminimas. Daugumą orga-nizavimo darbų atlieka skautai akademikai. Registraciją ir kitus pirminius darbus tvarko kolega V. Šiūpas.

— Vytautas Vidugiris, Studen-tų Santaros Čikagos skyriaus pir-mininkas, buvo apdovanotas "Chi-cago Tribune" dienraščio sidabri-niu medaliu už pasižymėjimą — ROTC veikloje. Šį medalį įteikė Col. W. A. Hoy. Apie tai buvo aprašyta ir "Chicago Tribune" ge-gužės mėn. 10 d.

SAULĖS SPINDULĖLIS

(Tikras atsitikimas)

R. Kovas

Vaziuoju aną dieną su viena kolege traukinėliu. Pamokos, bal-gėsi, nuovargis, šnekučiuojamės. Namie dar laukia kelios valandos pamokų ruošimo. Traukinėlio ra-tai dunda, už langų lyja. Pilkuma, purvas ir tuštuma krūtineje.

Prieš mus atsistoja (sekancio-je stotelėje išlipti) akla moteris ir, balta lazdele jausdama kelią, juda link durų: Mano kelegė irgi atsistoja: "Aš žinau, kur ta mo-teriskė gyvena... Palydėsiu..." Pa-mė nelaimingąją už rankos ir tvirtais žingsniais abidvi išnyko minioje. Kolegė pasuko iš kelio. Sugaiš kokią taip reikalingą va-landą, tiesdama pagalbos ranką nelaimingajai. Kad taip mes iš to pasimokytumė...

Širdyje šilta, džiugu, norisi dai-nuoti kartu su traukinėlio ratais. Už lango sidabro varpelinis skam-ba gaivinantis pavasario lietuis... Ačiū, kolege, už gražų vakarą.

ČIKAGOJE ŠAUKIAMAS PABALTJO UNIVERSITETO STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiais metais sukanka 10 metų nuo Pabaltijo Universiteto įkūri-mo Hamburge. Tuo metu, kada vokiški universitetai buvo perpli-dyti iš kariuomenės grįžusiais ve-teranais, Pabaltijo Universitetas suteikė galimybę daugeliui jau-nuolių tęsti aro pertrauktas studijas. Taip pat daugumas anglų zo-nos lietuviškųjų gimnazijų abiturien-tų rado progą pradėti studijas lietuviškųjų universitetų dvasioje. Žymiai daliai mūsų profesorių Pabaltijo Universitetas suteikė ga-mybę dirbti mokslinį darbą, nors ir nepavydėtose sąlygose. Vė-

MES SVEIKINAME

— Alė Antanaitytė gegužės 2 d. atšventė savo gimtadienį. Šir-dingiausi sveikinimai ir linkėji-mai!

— Balandžio 14 d. Šv. Kry-žiaus Bažnyčioje įvyko kolegės Ingridos Tamošiūnaitės ir med. dr. Algirdo Ramono sutuoktuvės, o vakare — lietuvių Auditorijos mažojoje salėje — vaišės. Penkios šaunios poros pamergių ir pab-ju-lių, per 150 svečių bei giminių — prie orkestro garsų ir gausiai ap-krautų stalų, linksminosi iki "ve-lyvų gaidžių".

Linkime jaunai lietuviškai po-rai, kad visas gyvenimas būtų taip gausingas ir linksmas, kaip kad vestuvinė puota. Gi pamer-gei — kolegei Irenai Pauliūtei, pa-gavusiai jaunosios gėlių puokštę, kad senas priežodis ir prietaras iš-sipildytų...

"S. A." Redakcija

REDAKCIJOS ŽINIA

Šiomis dienomis, dėl padaugė-jusio mokslo, iš šio skyriaus re-dakcijos pasitraukė kolega A. Ja-kubauskas. Labai gaila, na, bet jo įdėto į šį skyrių darbo tikrai neužmirš nei skaitytojai, nei ben-dradarbiai. Jam priklauso visų nuoširdūs ačiū.

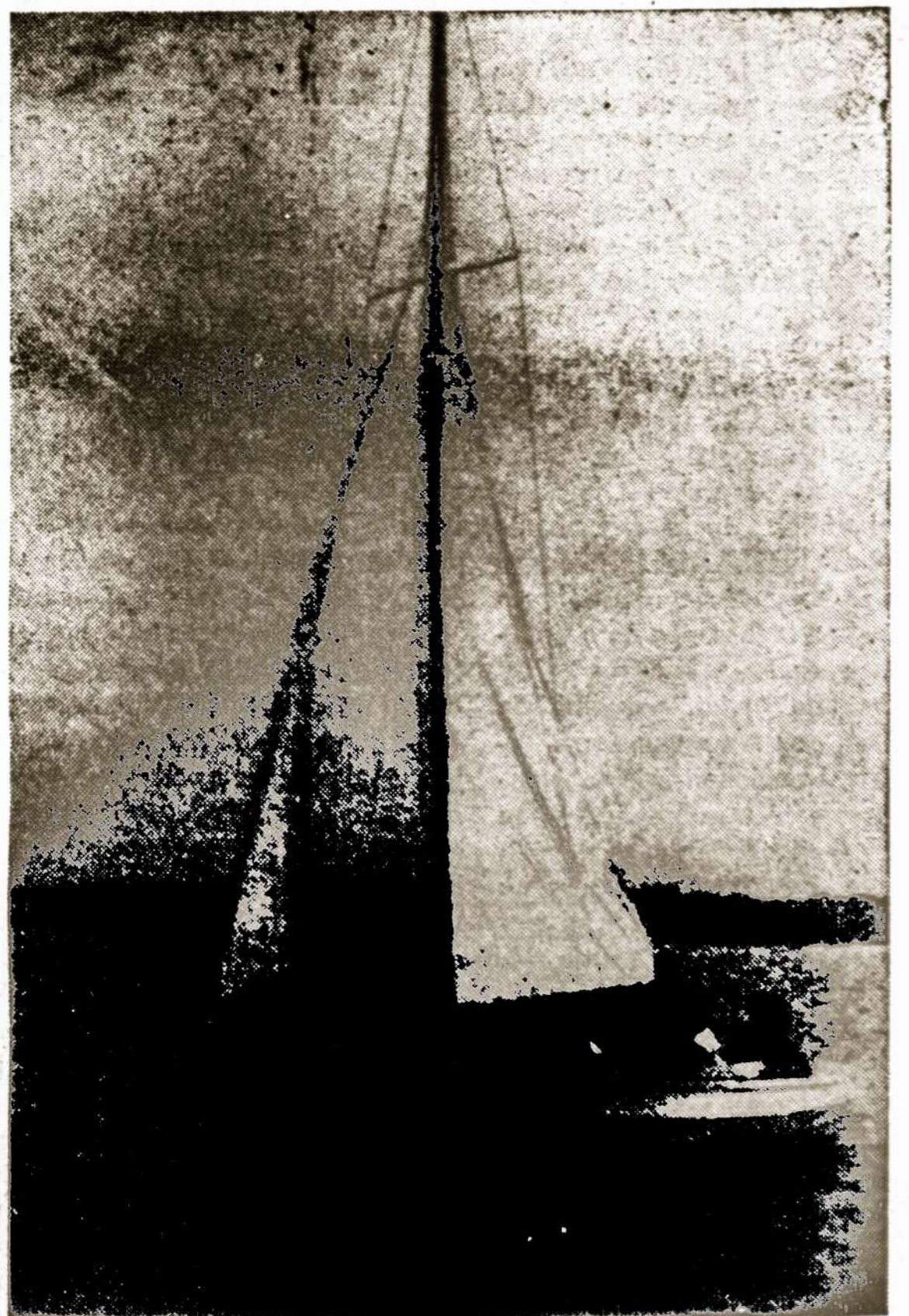
Nuo šio numerio trečiuoju re-dakcijos nariu sutiko įeiti kolega Rimas Vėžys, studijuojas Wilsono Universitete, Čikagoje. Jis dau-geliui lietuviškos spaudos skaity-tojų yra žinomas savo rašiniais, jeigu ne pavardė: jis dažnai nau-dodavo slapyvardį. Didelė laimė netekus vieno gero darbuotojo — taip greitai susilaukti kito, dau-giau negu pajėgus šioms parei-goms.

"Ak, gražūs tėvų nameliai, Jie man svietą užvaduo. Niekur taip gražiai paukšteliai, Kaip namiej, man nedainuoj..." Ateivis

liau, prasidėjus emigracijai į Ka-nadą ir JAV, universitetas užsida-rė, tačiau jo kultūrinis įnašas į mūsų tremties gyvenimą Vokiet-i-joje palieka neabejotinos reikā-mės.

Birželio 30 — liepos 1 dienomis Čikagoje įvyksta Kultūros kong-resas ir Dainų Šventė. Tai neabe-jotinai sutrauks daug svečių iš ki-tų JAV ir Kanados lietuviškų ko-lonijų. Ta proga (birželio 31 d.) yra rengiamas buvusių Pabaltijo Universiteto studentų suvažiavimas. Norintieji suvažiavime daly-vauti, prašomi registruotis pas Snarskį — Gerulį, adresu: 4428 S. Western Ave., Chicago, Ill. Tele-fonas: LAfayette 3-4105.

D. Šatas.

Studentai skautai ruošiasi į vasaros vandenį

Redakcijos adresas: OLYMPIC 2-4992.
Cicero 50, Ill. Tel.: 1330 So. 51st. Ave.

Mūsų metinės ir atsiveikinimas

Prieš metus laiko, pereitą gegužį, šis sporto skyrius reguliariai pradėjo rodytis šio savaitraščio skiltyse. Jis čia gimė, tikslu padėti lietuviškajam sportui ir glaudesniai sportininkų bei mūsų visuomenės bendradarbiavimo idėjai pagilinti.

Kas savaitę (su keliomis išimtimis, kada dėl techniškių kliūčių skyrius negalėjo pasirodyti) buvo stengiamasi duoti kuo daugiausia medžiagos apie lietuviškąjį sportinį veikimą, vengiant ginčų ir ilgesnių straipsnių. Neesant daugiam bendradarbių būriui, daugumą medžiagos tekdavo paruošti šio skyriaus redaktoriui, todėl, saivai supranta, ji negalėjo būti pakankamai gausi bei apdirbta.

Taip pat šiame skyriuje į viską buvo stengiamasi žiūrėti atviromis akimis, nieko nenuslepian ir nieko neperdedant. Galimas daiktas, jog kai kuriems tas nepatiko, tačiau toks jau buvo mūsų pasirinktas kelias, kuris daugumos skaitytojų susilaukė didelio pritarimo.

Šių metinių progų, tenka padėkoti tiems negausiems mūsų bendradarbiams ir visiems kitiems, kurie vieni ar kitokia būdu mums padėjo dirbti šį nelengvą darbą. Čia ypatinga padėka priklauso "Laisvosios Lietuvos" leidėjams bei kitiems redaktoriams,

parodžiusiems daug supratimo ir simpatijų šiam skyriui. Jų visų bendras įnašas yra didelis ir bus ilgai prisimenamas.

Labai yra liūdna, jog švenčiant šią, nors ir kuklią sukaktį, šio skyriaus redaktoriui tenka tarti atsiveikinimo žodį. Pasunkėjus darbo sąlygoms, nėra jokių galimybių toliau tęsti šį apsiimtą darbą, taip, kad šis sporto skyrius yra paskutinis, redaguotas Jūsų redaktoriaus. Galimas daiktas, jog ateityje bus rastas kitas žmogus, kuris tęs mūsų pradėtą darbą.

Atsiveikinant, tenka pasakyti, jog mes nesigallime šį skyrių redaguojant praleisto laiko ar kitų "žemiškų gėrybių". Jeigu nors ir, sakysime, nedidelė sportininkų ar sporto bičiulių šeima mus sekė ir savyje ugdė sportinę idėją, mes laikome savo užduotį atlikę.

Baigiant, norisi palinkėti visiems mūsų skyriaus prieteliams, bičiuliams ir visai sportininkų šeimai geros kloties sportiniame ar kitame darbe. Reikia prisiminti, jog su vienokio ar kitokio darbo pabaiga, nesibaigia mūsų išpareigojimai sportui ir toli pasilikusiai tėviškei. Ji mus šaukia, gyvenančius svetimųjų kraštų padangėse, ir josios šauksmo mes negalime neišgirsti!

Edv. Šulaitis

IŠTEIGTA MOTERŲ SEKCIJA

Gegužės mėn. 11 d. įvykusiam susirinkime buvo įsteigta Čikagos Lietuvių Futbolo Klubo "Vainutas" moterų sekcija ir jai vadovauti buvo išrinkta Regina Račvilavičiūtė. Susirinkime dalyvavo apie 15 mergaičių, kurių dauguma įstojo į šią sekciją. Neuzilgo yra numatyta pradėti sekcijos trenruotes tinklinyje, lengv. atletikoje ir stalo tenise.

FUTBOLU RUNGTYNĖS

Šį sekmadienį, gegužės mėn. 20 d. 1 val. p. p. futbolo aikštėje prie 59-tos ir Paulina gatvių LFK "Vainutas" turės savo ketvirtąjį pasirodymą "National Soccer" lygoje.

Iki šiol lietuviai yra laimėję du susitikimus ir pralaimėję vieną. Įvarčių santykis 17:6 mūsų naudai.

VAŽIUOJAMA Į DETROITĄ

Gegužės mėn. 26 d. Čikagos LFK "Vainutas" futbolo komanda Detroito LSK "Kovo" pakviesta, važiuoja į Detroitą, kur sužais draugiškas rungtynes su vietos futbolininkais. Tai jau bus trečiasis šių komandų susitikimas: pirmasis, įvykęs Čikagoje, baigėsi lygiomis — 1:1, antrasis (Detroitė) — čikagiečių pergale — 4:2, o kaip pasibaigs šis — parodys netolima ateitis.

"Bet aš tau, Tėvyne, meilę vis / dainuosiu,
Meilę ir laisvę — naują atgimimą.
O kas pamiršo žalius kaimo / uosius,
Tą akmeniu teprislegia juodas / prakeikimas..."
Petras Karuža

RUOŠIAMAS

SPORTININKŲ VAKARAS

Gegužės mėn. 19 d. (šeštadienį) Čikagos LFK "Vainutas", kurio komanda dalyvauja amerikiečių pirmenybėse, Lietuvių Auditorijoje ruošia didelį vakarą, su menine dalimi ir šokiais.

Meninę programą išpildys žymus Alice Stephens moterų trio (G. Mačytė, J. Bobinienė ir G. Peškienė) ir Gražinos Sabaliūnaitės vadovaujamoji jūros skautų taut. šokių grupė. Po meninės dalies bus šokiai, kuriems gros Babilo Pakšto orkestras. Taip pat bus bufetas su gėrimais ir užkandžiais. Vakarą pradžia 7,30 val. Visa Čikagos liet. visuomenė yra kviečiama čia atsilankyti ir su sportininkais praleisti laiką.

SKAUTAI BUDI!

Kovo 17—18 d. d. New York'e įvyko LSB JAV-se I-ojo Rajono skautų vyčių sąskrydis. Dėl siautusių pūgos, dalyvavo vos pusė užsiregistravusių dalyvių.

Sąskrydžio pradžioje buvo išklaušta ps. R. Šilbajorio pašnekėsis "Skautas vytiš šeimoje ir bendruomenėje". Po to, kun. J. Pakalniškis savo pašnekėsyje išdėstė priežastis, dėl kurių netikima į Dievą. Skn. dr. H. Lukoševičius nurodė konkrečius būdus, kaip skautas vytiš, gyvendamas nesavame krašte, gali gerai atlikti savo pareigas tėvynei. Po kiekvieno pašnekėčio sekė gyvos diskusijos.

Po šių pašnekėsių sąskrydžio dalyviai susirinko į Povilanskienės svetainę, kur N. Y. vyr. skautės kandidatės, vadovaujant vietininkai J. Janulevičiūnei, buvo paruošę užkandžius.

Susirinkus vėl į skautų būklą, LSB JAV I-ojo Rajono Vadeiva v. s. A. Matonis pravedė skautininkų žodį, kurį davė N. Y. skautų Tauro tunto adjutant ps. V. Mikalauskas. Po žodžio buvo prarastos diskusijos įvairiais vyčių liečiančiais klausimais.

Buvo nuspręsta sekančią vyčių sąskrydį šaukti šį rudenį. Ateityje drauge su vyčių sąskrydžiais vyks ir vyr. skautų sąskrydžiai toje pačioje vietoje. Painformuota, kad poros mėnesių bėgyje iš spaudos išeis ilgai laukta B. Powello knyga "Skautybė Berniukams".

Sąskrydžiui pirmininkavo rajono sk. vyčių skyriaus vedėjas ps. J. Raškys, o sekretoriavo vyr. sl. A. Alksninis. Sąskrydį atidarė ir uždarė N. Y. skautų Tauro tuntininkas ps. R. Kezys. Techniškus sąskrydžio darbus atliko N. Y. skautų vyčių dr. vė, vadovaujant vyr. sl. V. Gobužui, vyr. sl. V. Alksniniui ir sl. D. Gasūnui.

— N. Y. skautės ir skautai, juozapinių progų, sveikina savo bičiulius: tėvų — rėmėjų k-to pirm. J. Audėną ir nuosirdų rėmėją J. Ginkų.

— Balandžio 7 d. — šeštadienį, skautų tėvų — rėmėjų k-tas buvo surengęs linksma-vakarį skautų būkle (195 Grand St., Brooklyne). Programą vedė akt. K. Vasiliauskas, išpildė skautai ir skautės. Dainavo sk. vyčių oktetas. Po programos — šokiai.

— Tauro tunto stalo teniso turnyre, kuriam vadovauja — psklt. J. Lapurka, dalyvauja 42 skautai. Laimėtojams dovanos buvo įteiktos balandžio 7 d. Dovanas paskyrė tėvų — rėmėjų k-tas. Turnyras vyksta skautų būkle kiekvieną vakarą. Lošiama ant dviejų stalų, iš kurių vieną paskolino s. v. Alg.

ĮVAIRŲ PATAISYMAI IR DAŽYMAS
NAUJŲ NAMŲ STATYBA
LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel.: HE. 4-5848

Eidukevičius.

— N. Y. skautų vadovų iniciatyva savaitraštyje "Vienybė" pradėtas vesti skautų skyrius "Skautų Gretas". Skyrelis pasigodo kiekvieną savaitę. Jį redaguoja R. Šilbajoris, V. Pileika ir R. Kezys. Redakcijos adresas: R. Kezys, 100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y. Tel.: EV 4-1621. Skyrelis yra informacinio pobūdžio ir daugiausia teikia žinias iš Atlanto pakraščio skautų — skautų gyvenimo.

— N. Yorke susiorganizavo vyr. skautų — kandidatų būrelis, kuriam laikinai vadovauja vietininkė J. Janulevičiūnė.

— Tauro tunto vadovai R. Kezys, V. Mikalauskas, V. Gobužas, A. Alksninis, J. Ulėnas ir R. Penikas kovo 17 d. dalyvavo posėdyje su LSB JAV I-ojo Rajono Vadeiva v. s. Matoniu ir aptarė visą eilę aktualių tunto reikalų.

SKAUTŲ VADOVŲ SĄSKRYDIS

Bal. 28—29 d. d. Waterburyje įvyko LSB JAV-se I-ojo Rajono skautų vadovų sąskrydis. Jame iš įvairių rytinių pakraščių vietovių buvo suvažiavę 44 vadovai. Iš Toronto buvo atskridęs LSB Vyriausias Skautininkas Stp. Kairys. Sąskrydyje buvo aptarta visa eilė skautiškų reikalų bei išklausti vietovių pranešimai. Be to, buvo išklausti pašnekešiai: A. Saulaičio — "Tautinis ugdymas skautų vienetuose" ir "Patyrimo laipsnių programos", V. Pileikos — "Skautų uniformos", R. Šilbajorio — "Vadų lavinimas". Stp. Kairys nušvietė bendrą LSB veiklos kryptį. A. Matonis, šio rajono vadeiva, davė bendrą rajono veiklos apyskaitą, nurodydamas, kad šiuo metu rajone yra 400 skautų. Šeštadienį vakare, dalyvaujant skautams, skautėms ir gausiam būriui visuomenės, buvo nuotaikingas lauzas, kurį pravedė R. Kezys.

Sąskrydžio techniškais reikalais rūpinosi Waterburio skautų vietininkija, vadovaujant vietininkui R. Pakalniui. Waterburio vyr. skautės ir tėvų k-tas rūpinosi dalyvių priėmimu ir bendrais užkandžiais. SKS

WALTER SASNAUSKAS

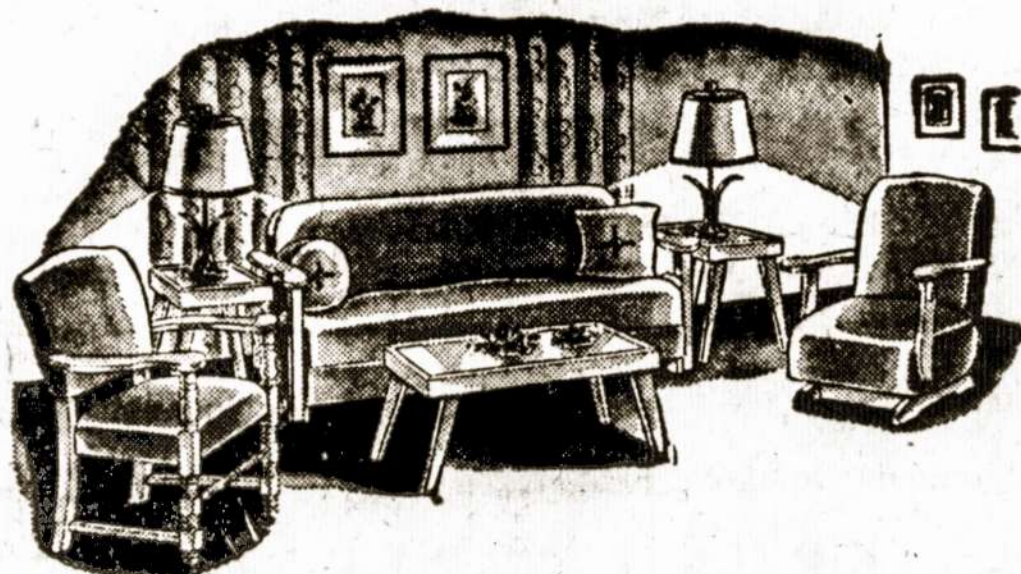
2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Telef.: GRovehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tarti ir planus.
Atlieka įvairius remonto darbus.

JAUKIAI

PRALEISI
VAKARĄ
CICERO UZEIGOJE
LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ
Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50,
Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiau-sių firmų, įvairias kromis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje
ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-1 St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpinamais reikalais.

PERKRAUSTYMAS IS ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SAŽINGAS PATARNAVIMAS —
NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — FATOBULINTI PERKRAUSTYMU,
IRANKIAI KAIP PATYS SUNK VEZIMIAI, TAIP IR JOSŲ PER-
KRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSIORINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel.: WALbrook 5-9209

Didelis pasirinkimas įvairių vie-
tos ir užsienio firmų

LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ

Sąžiningas taisymas už žemas
kainas.

Mes rekomenduojame "ELGIN"
laikrodžius.

A. R. JŪNEVIČIUS ir SŪNUS,

YA. 7-8266
3317 So. Halsted St.—

Pasakose apskatinėjama ir dainose apdainuota

Karčiama ružava—Meister Brau Tavern

Dabar randasi ne Krekenavoje, bet Brighton Parke,
2532 West 47 Street. — Kviečia atsilankyti —

Sav. O. A. JOMANTAL. Tel.: VI. 7-2429.

ARS-FOTO STUDJIA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus
ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mė-gėjų darbus.
Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir ne
brangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Čikagos kolonijoje
gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: FRontier 6-1882.

27 metai patyrimo siuvinė

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3218 W. 38 St., Chicago, Ill. Telef.: YArD 7-6035

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tada, kai prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą
planą. Tokį planą žino ir sėkmingai praktikuoja

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams
drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visa
PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai,
transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos,
baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136

M. ČESAS, patyres automobilų specialistas

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Sinclair gazolinas

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. —
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

Garažo tel: REpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934
2641 West 71 Street

LIQDĖSIO VALANDOJ

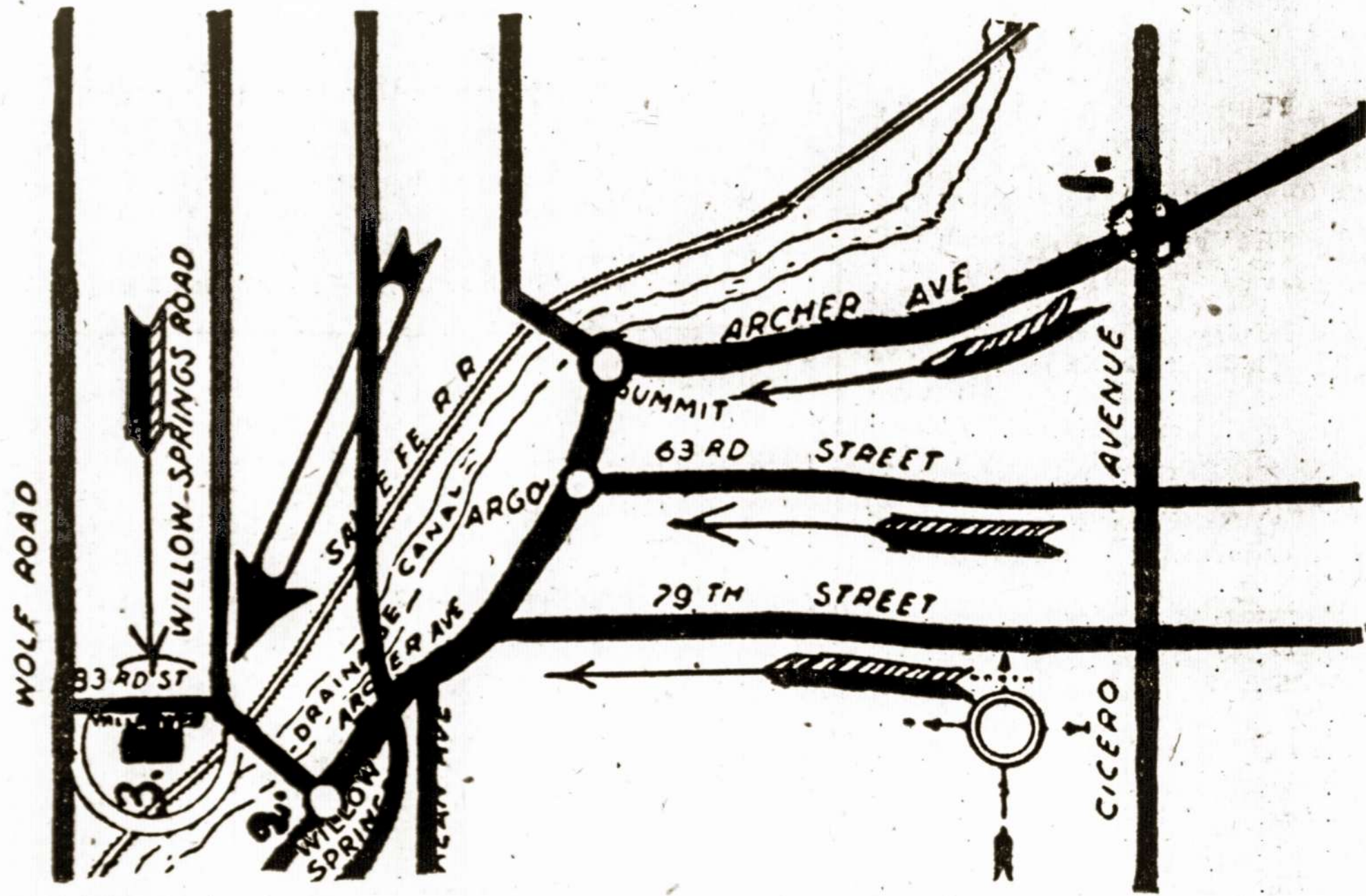
Saukite

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime
kopyčią arčiau Jūsų namų.

VISI KELIAI VEDA "LAISVOSIOS LIETUVOS" GEGUŽINĖN, Š. M. GEGUŽĖS 20 DIENĄ

KĄ JIE DIRBA

GERB. SKAITYTOJAI,

Dėl laiko stokos, administracija ne visada gali laiku pranešti Tamstoms apie prenumeratos pabaigą. Prie šio arba artimiausių numerių Jūsų adreso pažymėta data, reiškia prenumeratos pabaigą arba siuntinėjimo pradžią susipažinimui.

Norėdami sutaupyti laiką ir sumažinti "L.L." išlaidas, labai prašome Tamstas artimu laiku prenumeratas pratęsti be atskiro pranešimo. Ta proga prašome prisijusti besidomaujančių "L.L." adresu, kad galėtume pasiūsti susipažinimui. Nuoširdūs Tamstoms linkėjimai.

Administracija

Dėl "Lietuvos Geležinio Fondo"

Šiomis dienomis yra laukiama "Lietuvos Geležinio Fondo" įstatų legalizavimo.

Šio fondo pirmoji sąskaita yra atidaryta 1953 m. vasario mėn. 15 dieną Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago 2202 W. Cermak Rd. Sąsk. Nr. 4761.

Diplomatijos Šešas Amerikoje

Lietuvos Diplomatijos Šešas, ministras Štasy Lozoraitis atvyksta į Amerikos Jungtines Valstybes.

Manoma, kad šia proga aplankys ir didesniąsias lietuvių kolonijas.

Sekancią dieną po vestuvių — žmogus pasijunta septyniais metais vyresniu. Bacon.

IŠNUOMUOJAMA,

o taip pat gali būti ir

PARDUODAMA

V I L A

Beverly Shores, Indiana.

Teirautis: darbo dienomis nuo 6—10 val. p.p. 911 W. 32 Str., Chicago. Telef.: YArds 7-8276.

PAKVIETIMAS

Maloniai kviečiame Jus ir Jūsų draugus (es) atsilankyti į rengiamą Viengungių Klubo

PASILINKSMINIMĄ — ŠOKIŲ VAKARĄ,

kuris įvyks gegužės mėn. 19 d. (šeštadienį) 8 val. vak., 1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill., Stepo Gobio svetainėje. Gros puiki muzika ir bus kitokį įvairumai.

Rengėjai

UNIQUE LONGE-NIGHT CLUB

VALERIJA VAITEKŪNAS, INC.

1522 W. 51 Str.

HAVAJŲ SALIONAS

Su gyvąja Havajų muzika ir šokiais.

Jauki ir mistiška nuotaika vie nišoms sieloms!

"Laisvosios Lietuvos"

GEGUŽINĖS, įvykstančios gegužės mėn. 20 dieną, tvarkytojais yra numatyti:

1. Prie gėrimų bufetų — Jonas Balčiūnas, Jurgis Gudaitis, Kasperas Radvila, Vincas Kačinskas, Algirdas Karaitis ir Vytautas Staneika, padedami Čikagos ir Cicero lasiečių
2. Valgių bufetui ir vaisėms — p. Stefa Radvilienė.

PAREMKIME DAINŲ ŠVENTĘ

L. B-nės Detroito apylinkė š. m. gegužės mėn. 19 d. 7 val. vak., buy. liet. svetainės namuose (dabar — Hispanos Unidos s.), žemutinėje salėje, kviečia organizacijų vadovus bei jų atstovus atsilankyti į pasitarimą, Čikagoje įvykstančios Dainų Šventės parėmimo reikalui. Kalbamame pasitarime bus paliestas ir lietuviškos knygos platinimo vairo klausimas.

Maloniai kviečiami ir pavieniai asmenys atsilankyti į minėtą kultūrinį pasitarimą. Reikalas labai svarbus ir neatidėliotinas. Lietuvių Dainų Šventės pasisiekimas — yra kiekvieno lietuvių garbės reikalas.

L. B-nės Detroito Apylinkės Valdyba.

Sausio mėn. KARYS pradėjo spausdinti graikų klasiko Ksenofono:

"DEŠIMTIES TŪKSTANČIŲ ŽYGIS".

Užsakykite KARI nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

VLADAS VAITEKŪNAS

DAŽYTOJAS — DEKORATORIUS

Dažome naujus ir senus namus iš oro ir iš vidaus.

Be to, dažome bažnyčias, sales, restoranus ir kt.

Turime visas apraudas. Škambinti: Bishop 7-4035.

Adr.: 1522 W. 51 Str., Chicago 9, Illinois.

WALTER KLASH'S
Town of LAKE UTILITIES
EASY TERMS TV SERVICE
FURNITURE • CARPETING • APPLIANCES • TELEVISION
1800-02 W. 47th St. (Corner of Wood) Phone LA 3-7771, 2, 3, 4

Ben Star
QUALITY FASHIONS
Chicago's Smartest Styles for Men and Women
4630-32 S. ASHLAND AVE. YArds 7-3900
(Open Mon. & Thurs. Noon till 9 P.M.; Other days 9:30 to 5:30)
KREIDKITES PAS LIETUVIŲ PARDAVEJĄ
JONA KANI
IR DUSITE MANDAGIAI APARNAUTI
GINTOJE KALBOJE

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai. AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-5671

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius šviežius kas dieną kitokių delikatesus Jūs pirkite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituania Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinių šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Bronui Macianskui ir bus pristatyta ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

PAVASARIS ŽIEDAIS PASIPUOŠES ČIA PAT.

ČIA PAT IR PIRMOJI PAVASARINĖ

"LAISVOSIOS LIETUVOS" GEGUŽINĖ

TODĖL ŪKANOTĄ ŽIEMĄ IR ILGĄ PAVASARĮ RŪGĘ

NAMUOSE, ATSIKŪPKIME ŠVIEŽIU ORŪ IR

1956 M GEGUŽĖS MĖN. 20 D.

VYKIME Į

BUČIO DARŽĄ, WILLOW SPRINGS, ILL.

"LAISVOJI LIETUVA" KVIEČIA VISUS

PROGRAMOJE: vaikų sportas, sportiniai žaidimai, Albinas Valentinas — iš Peklų knygos apie paskutinius įvykius pekloje, šokiai, dainos ir įvairūs bufetas.

PRADŽIA — I VAL. PO PIETŲ

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: Prospect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 9241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7568

Tel.: ofiso AR 6-0161

rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS

Gydytojas ir Chirurgas

2336 W. Chicago Ave.,

Chicago 22, Ill.

Val.: 1—3:30, 6—9 p.p. pirmad.,

antrad., ketvirtad., penktad.;

11 val. ryto — 2 val. p.p. šeštad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Dr. VYTAUTAS DARGIS

Gydytojas ir Chirurgas

Priėmimo valandos:

pirm., treč., penkt. —

nuo 9 iki 12 d. n.

Antr. ir ketvirtad. —

nuo 5 iki 9 val. p. p.

KILDARE CLINIC

5115 So. Kildare Ave.

Tel.: RE 5-5600.

Namų tel.: LUDlow 5-5600.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:

nuo 10 iki 12,

nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.

Įskiriant trečiadienius

ir sekmadienius.

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949

namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street

Tel.: VIRginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

P. ir J. JOKUBKOS

TV, DEIMANTAI

IR LAIKRODŽIAI

Pardavimas ir taisymas

4102 Archer Ave., at Mozart

Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

LIETUVIŠKOJE KRAUTUVEJE

"D A N A"

yra didelis pasirinkimas gintaro

gaminų, lietuviškų audinių, medžio ir odos dirbinių, vaikams ir

moterims drabužių.

Savin. A. ir D. PAREIGIAI

Telef.: TO 3-6591

1445 South 49 Ave., Ciceroje

NAUJA

MAISTO PRODUKTŲ

KRAUTUVĖ

649 West 119 St.

Sav. Juozas Bešonis

WA 8-2009 ir FR 6-6336.

Pristato į namus, taip pat po-

būviamis ir parengimams maisto

ir mėsos gaminius.

Pavasarių, vasarių, sportinių, darbinų ir išėginių drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR
BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.

Telef.: YA 7-1272

Cia gausite geras prekes pigesne kaina

ilgesniam Ist-mokėjimui be nuošimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ket-

virtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val.

vak., kitomis dienomis iki 6 v. vk.

Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val.

Kalbame lietuviškai.

